

Naujienu Antroji Dalis

NR. 499

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

XV METAI

Nuostabūs įvykiai knygų sandėlyje

SONĖ TOMARIENĖ

5.
— Taigi, — tęsė Saulytė, — mes esame geriausi vaikų draugai, mes visus juos mylime: geruosius ir piktuosius, darbštuolius ir tinginčius. Mes niekada ant jų nepykstame, jų nebarame.

— Ne, ne! — sušuko visi kartu.

— Mes nepykstame, kai jie mus suplėšo, sutaukuoja, rašalu apipila, — tarė skautas Jonas. — Jeigu tik mūs skaito.

— Jeigu tik mus pas save gyventi priima, — tarė Rapolukas.

— Kad tik mus iš šito tamšaus sandėlio išvaduoja! — sušuko Jakimutis.

— Is mus! Ir mus! — visokiais balsais pradėjo šaukti visi. Ir vėl pakilo triukšmas, girksėjimas, pypsėjimas, ūkavimas, verkimas, dejavimas...

— Šitame sandėlyje blogiau, negu pragare! — sušuko kartu abudu kareiviai ir Kauno daktaras.

— Šš, neverkit, nusiraminkit! — pakėlė ranką Saulytė. — Negalima to sandėlio nei paminėti, kaip tuojau visi — į ašaras.

— Nėra ko stebėtis, — tariau aš. — Tame sandėly, be oro, be šviesos, be saulės, suslėgta tarp lapų ir popierių, aš nei vienos dienos neiškentėčiau! Brė!

— Mes kantrūs, — tarė Daugirdukas. — Ne dienomis, bet metų metais kenčiame, laukiame, vis villies nenustodami, kad ateis geras tėvelis ar mamytė ir išvaduos mus.

— Paklauskite, draugai, — tarė kareivis Matatutis. — Paklauskite mano patarimo. Štai, turiu stebuklingąjį krepšį. Jei kam pasakau: "Į krepšį", tai nori nenori — tuojau ten ir išoka. Vieną kartą užburta dvarą išvadavau, sušokinęs į krepšį visus ten besivaidenančius velnius. Kai patalžem paskui juos, ant priekalo padėjė, tai tuojau prižadėjo, ką tik liepėme. Ar nereiktų tą patį padaryti ir su tais tėvais, kurie savo vaikučių nemylė, jiems lietuviškų knygų nepērka?

— Gal ir pagelbėtu, — pritarė kareivis Petras Širvokas. — Aš visada sakau, kad disciplina — geras daiktas. Ir šitokiems nesusipratusiems tėvams būtų gera kiek drausmės įdėjus.

Visi nutilo, susimąstė. Tik Kauno daktaras hum-hum! nusikosėjo.

— O ką tamsta manai, daktare? — paklausė Lekutis. — Ar būtų toks receptas geras?

— Hum-hum! — vėl nusikosėjo daktaras, kaip dažnai daktarai daro, kai nenori visos tiesos apie ligonį sakyti. — Sutinku, kad kai kurie tėvai tikri ligoniai, sunkiai serga vaikų nesirūpinimo liga, o dar kiti yra užsikrėtę amerikozimo manija. Yra sergančių doleromanija ir lituanofobija. Man vienam net sunku pilną ligos diagnozę nustatyti. Reiktų šaukti ekspertų konsiliumą.

— Oo! — stebėjosi visi, klausydami tokios mosksliškos kalbos. Mažieji vabaliukai, nie nieko nesuprasdami, tik kraipė ūselius. Tik vienas vabalas, Degutinis, mokąs lotyniškai, subumbėjo:

— Užpilti jiems visiems skruzdžiūrum rūkščiorum! Arba arbatum beržinorum. Tuojau pagytų.

— Pilnai sutinku su tamstos nuomone, kolega Degutini, — tarė kiek šyptelėjęs Kauno daktaras. — Bet vienas dalykas — receptą išrašyti, o kitas — priversti ligonį vaistus išgerti. Matote, visi šitų manijų ir fobijų apsėsti žmonės neįžino, kad serga, jokių vaistų neprisiima. Be to, kaip jau anksčiau buvo minėta, mes iš čia išeiti negalime. Tai kas jiems vaistus įduotų? Be to, ir tokie vaistai, neužgaunant mano mokyto kolegos daktaro Degutinio, gal ne visai tiktų tėvams, kad ir vertiems stipresnio recepto.

— Tai sakyk, daktare, kas tada daryti? — kasinėdamas žilą galvą, paklausė Petras Širvokas.

— Mano galvai atrodo, kad turime kreiptis tiesiai į vaikus. Manau, kad daugelis jų nei nežino apie mūsų vargus. Tai reiktų jiems tai pranešti.

— Taip, taip! — pašoko Gailė nušvitusi. — Ir aš taip manau. Gražumu turime prašyti, kad jie mūsų pasigailėtų. Ranką pakėlė skautas Jonas.

— Aš žinau iš savo patyrimo, kad vaikai nėra blogi. Jie kartais, tiesa, mėgsta išdykauti, kartais patingėti. Bet iš tikrųjų vaikai yra labai geri ir gailėstingi.

— Gal jiems nei į galvą neateina, kad mes čia taip kenčiame? — tarė Jakimutis. — Jeigu jie žinotų...

— Reikia jiems tai pasakyti, — tarė Mažrimukas.

— Parašykime laišką, — pasiūlė plunksnelė ir pamerkę snapelį į rašalinę.

— Mes kaip tik turime gana daug tošių, likusių nuo vestuvinių pakvietimų, — subirzgė

(Tęsinys 3-me psl.)

JANINA DEGUTYTĖ

AMŽINOJI SKOLA

Liksi amžinai skolingas —

Už platumų išmargintus raštus,

Už kelio juostą baltąją, išbėgusiąją vingiais,

Už saulės pabučiavimą, kuris toks tolimas

Ir toks artus.

Už tą akimirką, kuri jau tolinas,

Ir tą, kurią atplūstančių jauti.

Už tą — vienintelę, — kuri tavęs jau nepaliks,

O su tavim švilpimą štaurės pasilikis, —

Už tą, kuri iš džiaugsmo net skaudė. —

Liksi amžinai skolingas —

Ir tiems, kurie nuėjo nesugrįžtama,

Ir tiems, kur su tavim žingsniuoja.

Ir iš kurių ėmė, —

Kuriems pats dovanojai —

Liksi amžinai skolingas.

Liksi amžinai skolingas —

Už visą žemę, kuri tave priglaudžia,

Už visą dangų, kurį tu pats nešies...

Už tai, kad jūra ir šilai be galo gaudžia,

Už tai, kad vis be perstojo veržies...

Už tai, kad viską viską atiduosi —

Ir dar skolingas liksi amžinai.

Ir kad iš troškulio nebeišsivaduos.

Kad sauks naktim nepaliesi kalnai...

* * *

Traukinio ratai plieniniai skrieja...

Nešvinta vis...

Ko gi jie vejas, beržai baltieji?..

Juk nepavys...

Tik sidabrinės tolumos vienos

Už tų beržų — — —

Ką gi man neša naktys tos, dienos?

Ką aš nešu?..

Žinau tik: ten, kur sidabras plauko,

Ten, ties giria,

Gyvąjį saugos želmenio lauką

Ranka gera.

Žinau: pro langą stotelės mažytį —

Kasdien kasdien! —

Vaikiskos akys traukiniu tydi

Žydrom žvaigždėm.

...Pirštai šilkiniai širdį paliečia...

Ką aš nešu? — — —

Ir sidabrinės tolumos šviečia

Už tų beržų — — —

Iš jaunųjų okupuotos Lietuvos poetų kūrybos.

Dienų Skeveldros

1.

Tavo upės sidabrinės, tavo

žvaigždės gintarinės

Man giliai, giliai krūtinėj

atminimais susipynė...

Scenoj muz. Br. Jonušo ve-

damas Omahos lietuvių mote-

rų choras. Kariuomenės šven-

tės proga dainavo to paties di-

rigento Omahos vyrų choras,

Pradėta repetuoti ir su jauni-

mo choru. Repetacijos, repeti-

cijos... Darbas dega, kai

hendra valia, kai ypač gera

(dirigento) ranka.

Ir ėmė smiltelių, gelsvų

lakūnėlių

Darželio lakeliui barstyti...

Ak, pusiau klausai, pusiau

maštai ties jėga, kuri slėpi

savo dainoj, kaip ir tygiai

gimtoj kalboj.

10 metų lyg nuo lizės nusau-

ta. Šįmet vasario šalčiuos nu-

lydėjom a. a. muz. M. Leškį,

kurs kolonijos chorą subūrė,

ir iš tokių pat, kaip ir pats,

vos suvažiavusių. Bet Omaha,

Nebr, turi laimės, dainos puo-

scelėti atėjo muz. Br. Jonušas.

Vėl nebe tylu bažnyčioj, vėl

minėjimai ir kiti įv. parengi-

mai su choru. Darnu. Jauku.

Ir aišku, kur paslaptis.

(Tęsinys 2-me psl.)

(Tęsinys iš 1-uo pusl.)

Tai saldžios gardžios
uogelės...
Tai slaunas vardas
martelės...

Ne be pagrindo Adomas Dydysis (skaityk: Mickevičius!) teigė, kad daina — šifrai arka, kuri amžių tekmeį kartas lyg krantais sušaukia sujungia. 10 metų... Kai ko plaukas pražilo (bepig moterims, jos gali pasidažyti!), veiduosiu ismetė raukšlės, darbas (neįprastas ir ne - lengvas) ir, ak, laikas nelieka be žymių. Kai ką panešėjom - išvežim amžinojo atilsio. Ramybė, kurie mirė natūralia mirtimi! Lūždėti ir gėdytis tereikia ties mirtim tu, kurie mirė ne natūraliaja mirtimi: iš fanaberijos, iš paiko tvaiko, į tinginį kliuvę arba... pats luciferis nesupaisys tu, kurie patys ir iš turto ar persisitine atskyla nuo bendruomenės, nuo savųjų. Kaip paukštis būkas. Kaip žuvis į ne savo vandenį įplaukus. Kaip nakčiai akis užgulus.

Penkių bralėlių seselė,
Tėvo motulės dukrelė...

Scenoj daina. Ir salėj tie, kurie dar su tauta. Ir čia 10 metų padarė savo. Kaip į darbą sutelktinį, taip ir į minėjimus ar pobūvius daug kas nebesumano ateiti, nes... mirę prieš laiką (nors dar gatvė, darbovietė, krautuvė ar kur nors parke susitinki, — ir kaip bangos Missouri upe praslenska).

Vai išdygo linelis...
Vai išdygo geltonas...

Prieš 10 metų buvo pr. mokyklos paaugliai, o, žiūrėk, dabar petys petin. Atitiko tėvų kalbą ir žingsnį laike. Natūralia tėkme, traukos jėga, sakyk — pažinę savo metą ir pareigas savas. Nei mokslas, nei profesija, nei amžius kliūčių nedaro, priešingai — kaip g. s. močintės daržely, kaip vaivorykštės gilmė. Įsiričiuoja. Įsiderina. Pusiausvyrą ir prasmę bendrame darbe radę.

2.

Prieš išeidamas į bendruomenės choro vakarą (koncertas + šokiai) skačiau vieno bičiulio laiško apie a. a. Juliaus Siniaus mirtį. Dabar nepasakojam, kur ir kaip susitikom. Abiejų vaikystė kaime, po to Vilnius, vasarą vėl ta pati apskritis. Kai įplaukėm į metas ir darbą, bendruomeninį, lyg seni - seni ginklo draugai. Juk muzika ir spauda visada — ranka ranką prausia.

Kuklus, gal net pernešyng lūdelis ir pilkas buvo. Ejo, kur jo reikėjo. Vargonininkas. Amatininkų choro organizatorius. Po to "Varpo" choro dirigentas (ir be kita, kelionės, šios vasarinės, iš kaimo į kaimą, o šventadieniais su giesmės bažnytkaimiuos; gastroles po N. Lietuvą).

Suartėjom, kai Vilniaus radiofone ruosta direktoriaus

(ir: varpininko!) M. Šikšnio-Šiauleniškio sukaktis. Harmonizavo jo "Broliai lietuviai, visi iš vieno" ir kt. Pastoviai talkinėjo "Tėvynės Garsams". 1944 m. rugpjūčiui buvo užplauota speciali muz. J. Siniaus naujų kūrinių valandėlė. Pirmadienį popiečiui turėjo užsukti baigti sutartį. Pirmadienį? Ak, Vilnius jau buvo evakuojamas, o naktį jau degėdegė...

Bene 1956 m. grizo iš ten (Sibiras? Kazachstanas? ar kita negandų vieta, skirtumo nėra, metai ir vargas svorį sudaro!), ir lyg niekur nieko. Vėl repeticijos (paskutiniu metu buvo, rodos, universiteto pučiamųjų dirigentas). Vėl... Pasikeitė choro (orkestro) dalyviai (ar senųjų veidai), bet daina (muzika) ta pati... Kaip amžinasis tėvynės dangus. Kaip ilgesys. Pareigos. Nerimas, ypač tas kūrybinis.

Vai, tūkstančiai mylių, bet kažkas, ar ne kalba ir daina, riša po Vakarų išmėtytus tėvynainius ir — ten (Tėvynėje ir "Už Uralo — žemės galo") kofchozininkas, darbininkas, studentas, moksleivius. Kažkas kviečia į būrį, į darbą, moją, kur, anot giesmės, teka amžių kraujas ir šaukia Baltija...

3.

Ei, galim baigę vėl įsipilti. Tai ne vogta. Už savo ar bičiulio pinigą, ir užu kaimynystę, bičiulystę, meilę ir giedrą juoką. Visi, kurie dar gyvi! Niekas nedraudžia į būrį suėiti, pasižmonėti. Žiūriu į iššokusią - išlūžusią salę, ir žinau, kad tie, kurie čia, dar žirgi gyvi, kai... reikia Balfui, Altui, kai reikia protestuoti — piketuoti, kai reikia į gyvenimą, kūrį anapus geležinės uždangos, į būklę anykštę įzelgti ir reaguoti (žodžiu ir centu). Ak, ir žvaigždės, iš savo natūralaus tako iššokę, užgęsta, o ką bekalbėti apie žmogų, kai pats, nieko neverčiamas, savo menkystės valandą atskyla nuo bendruomenės, nuo tautos (ir... miršta, nors laidojūvės atidedamos ilgiems ilgiems metams...). Prosit, už gyvybę ir bičiulystę! Už darbą ir atpildą po darbo (choro terminais, po repeticijų, koncerto, prieš... naujas repeticijas ir t. t. ir t. t.)! Iki dugno...

4.

Jau po vidunakčio. Ką čia dabar "naktipiečių"? Gal Broniaus Jonušo lietuviški maršai "Gaudžia trimitai" (įgrojo Stuttgarto pučiamųjų ansambelis, diriguoja B. Jonušas, išleido Pasaulio Lietuvių Bendruomenės Vokietijos Krašto Valdyba ir autorius)?

Sakyk, Mielasis Skaitytojai, kuris iš 12 maršų labiausia patinka: "Įžengimas į Vilnių", "Ei, pasauli!", gal "Nedėlios ryteli". Na, paimek plokštelę ir — įsiklausyk. Dar kartą. Dar kartą.

O gal uždeję plokštelę grįšime į "Pasikalbėjimą su Stravinskiu" (beeinant į koncertą ir šokius teko nutraukti)? Tikroji knygos metrika yra

tokia: "Conversations with Igor Stravinsky". Autoriai: Igor Stravinsky ir Robert Craft. (Londonas, išleido Faber and Faber, 1958 m.). Prieš mane plati "Pasikalbėjimų" apybraiža. Didžiam moderninės muzikos kūrėjui yra sueję 75 m. amžiaus. Kompozitoriaus draugas (zinomas JAV dirigentas) R. Craft parinko klausimtus, o ans atsakėję ir gimė itin įdomi knyga.

Čia Stravinskio atsakymas į klausimą "Kas yra muzikos (ir kitų kūrybos sričių) technika?":

"Visas žmogus. Mokomės, kaip ja naudotis, bet negalime jos įsigyti, arba aiškiau mintis dėstant — gimstame su sugebėjimais ją įsigyti (atsiekti). Šiuo metu įprasta techniškai priešpastatyti širdį, nors širdis, savaime aišku, yra taipgi technika. Stendhal savo knygoje "Pasivaikščiavimo po Romą" pabrėžė, kad „stilius — šitai būdas, kurio žmogus išreiškia tą patį turinį". Zinoma, kad niekas negali išreikšti to paties turinio, kadangi pats išreiškimas yra irgi turinys. Nei technika, nei ko nors originalaus išreiškimo stilius a priori neegzistuoja; tai kyla savaime ką nors originalaus išreiškiant. Technika nėra koks dėstomasis dalykas, nėra tai mokslas ar studija, nėra pagaliau ir nuovoka, kaip ir ką reikia daryti. Technika yra tai pati kūryba, o kaip tokia ji kiekvieną kartą kita, kiekvieną kartą nauja".

Anot Stravinskio, originalus kompozitorius turi savo, grynai savo techniką.

Knygoje, be kompozitoriaus vaikystės, mokslo ir kitako, pirmą sykį paskelbta laiškas, kuriuos jam rašė Debussy, Ravel, Riviere, Dylan Thomas. Yra apstu į anekdotinius pasakojimus perėjusių faktų. Va, Maeterlinck, išleisdamas Stravinskio "Simfoniskąjį scherzo", be jokio pasitarimo su autoriumi davė tokią paantraštę: "Les Abeilles" (Bitės). Ir pabrėžia ypač Maeterlinck pavardę. Vos-vos apseita be skandalo. Kai po daugelio metų visa šita patyrė Claudel, tarė, net rustelbęs: "Maeterlinck bylinėjasi su kiekvienu, kars jam tarė "Laba diena". Tamsta dar laimingas esi, kad nebuvai patrauktas į teismą už žodį "paukštė", kurį panaudojai savo baletu ("Ugningoji paukštė") antraštei, mat, Maeterlinck savąją "Mėlynąją paukštę" parašė žymiai už tave ankščiau..."

Stravinski šiltai atsiliepią apie Ravelį, kuris buvo vienintelis kompozitorius iškart įvertinęs jo "Pavasario šventę" (uhu, kokią audrą sukėlė tarp konservatyvių kompozitorių!); lenkia galvą ir Webernui ir Schoenbergui, moderninės muzikos tėvams.

Kai Craft paklausia apie vadinamuosius dabarties muzikinius eksperimentus, Stravinski atsako:

"Eksperimentas tėturi reikš-

mės grynai griežtuosiuose moksluose, bet niečieno muzikinėse kompozicijose. Jokia gera kompozicija negali būti koku nors eksperimentu, nesgi iš principo arba tai muzika, arba ne-muzika".

Stravinski užu amžiną pažangą ir naujų kelių ieškojimą: "Kai baigta 25 metai amžiaus ir kai 4 jaunų kompozitorių kartos įgavo balso, negalima iš anksto drįsti nuspręsti, kiek toli jie gali eiti, bet reikia stengtis įzelgti ką naują, jaunoji karta, inėšė. Bet, aiman, daugis seniau patys pirmieji laužę nusistovėjusius dėsnius, dabar pirmieji ir sumenkinti savo atsiekimus. Kas per baimė verčia šaukti: nei žingsnio toliau; kokios apsidraudimo garantijos geidžia? Kaipgi jie gali pamiršti tai, kad kadaise kovojo su tuo, kuo vėliau patys tapo?!"

5.

Stravinski anapus geležinės uždangos uždraustas. "Spectator" muzikos reikalų korespondentas David Caerns pastebi, kad politikams ir mišniai pakylant prieš Kremliaus režimą, pakylant 1956 m. atodregio (Lenkija, Vengrija ir atbalsai visur po anapus) į tarptautinio muzikos festivalio Varšuvoj programą įtraukta pirmuoju... Igorio Stravinskio kūrinys. Ir šimet per muzikos festivalį, veidas veidan sustojo servilistinė (tarybinė, sovietinės mados) kūryba (Prokofiev, Sostakovič ir pn.) ir Vakarų — laisvoji (Stravinskio, Bergo, Weberno, ir kt.)... Vardan žmogaus... Vardan kūrybos!

J. Cicėnas

24 HR. SERVICE. FREE ESTIMATES
POWER RODDING
ALL CITY SEWER SERVICE
Catch basins, cleaned, rodded and repaired. 3 roots. Flood control a specialty. Licensed - Bonded.
Phone:
PR 6-2114 — Night MA 6-0290

WESTERN
CURRENCY EXCHANGES
Daily Auto License Service.
Checks cashed — Money orders.
6254 SO. WESTERN AVE.
7054 SO. WESTERN AVE.

NAUJI STOGAI
Smaluoti nauji stogai
55x24 inčių tiktai \$1400
Darbas garantuotas, išbaigtas.
Bungalow stogu pataisymai \$30.00.
Veltul apskaičiavimai. Kreipkitės
GRANITE ROOFING CO.
3002 W. 59th STREET
Chicago, Ill.

LORENZO PIZZERIA
6655 SO. ASHLAND - HE 4-5908

FREE PIZZA
Order 2, any kind, get 1 small cheese pizza free. Call HE 4-5908
ASK FOR SPECIAL
Open 11 AM to 12 Midnite. Fri. & Sat. 11 AM to 2 AM. Closed Tues.

"NAUJIENOSE" gali rašyti kiekvienas ir apie viską.

7 — NAUJIENOS, CHICAGO 6, ILL.
—SATURDAY, DECEMBER 12, 1959

MENO ŽINIOS

Tvarko MIKAS ŠILEIKIS

Grafikui Pauliui Augiui 50 metų

Žymių veikalų dailininkas

Dail. P. Augius

Pirmą kartą susipažinau su dail. Pauliaus Augiaus (tada Augustinavičiaus) nepaprastai graškiais grafikos kūriniams 1938 metais pasaulinėje grafikos meno parodoje Art Institute Chicagoje. Tarp daugelio parinktinių pasaulio grafikų darbų buvo keli ir Pauliaus Augiaus kūriniai. Iš tos parodos, rodos, vieną jo kūrinių kažkas nupirko. Išsyk pamaniau, kad P. Augius yra pajėgus grafikas, nes toje parodoje dalyvavo tokios pasaulio meno garsenybės, kaip Pablo Picasso, vokiečių ekspresionistas George Grosz ir daugelis kitų. Europos grafika nuo seno turi savo išsiskojusias technikas bei formos tradicijas, nes ji savo laiku daug padėjo spaudos kultūrai, knygų iliustracijomis, net ištaisais ciklais.

Paulius Augius jau tada pasirodė pilname pajėgume, graškia linija, gražiais juo-

das-baltas santykiais ir net niuansais. Visa širdimi yra susigijęs su visa lietuviška aplinka, lietuviška dvasia, tą ir savo kūryboje stipriai pabrėžė. Stambesnieji Pauliaus Augiaus grafikos kūriniai, jeigu neklystu, yra spalvotais medžio raizininiais iliustruota "Pupos pasaka" ir S. Bačinskaitės baladė "Žalčio pasaka", kurią išleido Dailininkų "Forma" kolektyvas po antrojo karo. Šis 101 iliustracijų monumentalus darbas iš dailininko pareikalavo daug pūslių rankose. Iliustracijos perteklia lietuviškos pasakos vaizdingumą, puikus teksto ir paveiklo ritmas.

Augius gimė 1909 m. spalio mėn. 2 d. Žemaičių Kalvarijos krašte. Baigęs Kauno Meno mokyklą, nuvyko į Paryžių ir įstojo į Ecole Nationale Supérieure des Beaux-Arts ir baigė 1938 m. Studijavo Conservatoire des Arts et Metiers. Gavo premijų ir pagyrimų pažymėjimus. Godžiai išstudijavo Paryžiaus muziejaus ir meno centrus, dalyvavo kolektyvinėse vietos grafikos parodose. Prieš Antrąjį pasaulinį karą Paulius Augius dėstė Kauno Meno mokykloje taip pat ir Vilniuje. Dalyvavo grafikos darbų parodose Čekoslovakijoje, Rygoje, Taline, Italijoje, Lietuvoje ir JAV.

Dabar dail. P. Augius gyvena Chicagoje. Yra Lietuvių Dailės Instituto narys. Amerikoje būdamas jau spėjo iliustruoti keletą knygų bei žurnalams pagamino stilingų dekoratyvinių piešinių.

M. S.

Paulius Augius

"ZALČIO PASAKA" (ilustracija)

"SUDIEV, B. BERENSONAI"

Plačiai nuskambėjo žinia apie didžiojo meno autoriteto, mokslininko ir rašytojo, Lietuvoje gimusio Bernard Berensono mirtį. Lapkričio mėn. laidoje žurnalas "Life" įsidėjo keletą nuotraukų, kuriomis pavaizduoja Berensono veiklą. Vienoje nuotraukoje B. B. prieš keturis metus Romoje Borghese galerijoje stovi prie Canovos Veneros, o antrojoje nuotraukoje 94 metų senelis lovoje gulėdamas rankraščiu diktuoja. Straipsnelio pavadinime sakoma: "Sudiev, didysis B. Berensonai". Jis buvo tiek žinomas, kad užtekdavo dviejų B. B. raidžių. Tekste sakoma, kad B. B. gimęs Lietuvoje, atseit: "As a young Lithuanian immigrant studying at Harvard".

Berensonas gimė Butrimonyse. Jo tėvas buvo žydų rabinas. Į JAV B. B. buvo atvežtas 5 metų amžiaus.

Berensonas gyveno šalia Florencijos savo 40 kambarių viloje "Villa I Tatti". Į jo vilą atvykdavo pasaulio meno muziejų specialistai su reikalais, lankėsi mokslininkai, net valstybininkai ir šiaip kultūrininkai. Jis yra autorius kelios svarbių meno knygų. Mirtis nutraukė jo nebaigtą rašyti monumentalų veikalą. Savo 50,000 tomų knygyną ir rankraščius paliko Harvardo universitetui. Paliko kitokio turto mokslui paremti.

Jaunas Berensonas Harvardo universitete susipažino su turtinga Izabela Gardner, kurios privatų meno muziejų, kai ji mirė, perėmė Bostono miestas. Nežiūrint didelio amžiaus skirtumo, juodu susidraugavo, nės ir ji mėgo meną, savo muziejui rinko kolekcijas, važinėjo po Europą. Jos paramos dėka, Berensono mokslas Europoje buvo užtikrintas. Jis galėjo studijuoti geriausiose sąlygose. Italijoje B. B. susidomėjo renesanso menu ir pusę šimto metų pašventė meno studijoms ir raštams. Jis buvo Italijos renesanso žinovas, viso meno istorijos autoritetas visame pasaulyje.

B. Berensonas mirė 1959 m. spalio 7 d. Florencijoje.

—Imperial Jewelry E. Eicher-tas, 4847 W. 14th St., Ciceroje, lietuviams gerai pažįstamas Virbalio prekybininkas, atstovauja geriausią šveicarų firmą DOXA. Laikrodžių kainos gana žemos. Pas jį galima įsigyti geriausio vokiečių kristalo indus. Platus pasirinkimas. (Sk.).

New Life Delicatessen

Namie gaminti delikatesai, maisto produktai ir šviežia mėsa.

3146 SO. HALSTED ST.

Victory 2-7666

Jonas Grinius, savininkas

Jonas Grinius, savininkas

Jonas Grinius, savininkas

Jonas Grinius, savininkas

Jonas Grinius, savininkas

Jonas Grinius, savininkas

Jonas Grinius, savininkas

Jonas Grinius, savininkas

Jonas Grinius, savininkas

Jonas Grinius, savininkas

Jonas Grinius, savininkas

Jonas Grinius, savininkas

Jonas Grinius, savininkas

SPIEKHOUT HEATING

Gazo pakeitimai ir furnasai.
GARANTUOTAS IRENGIMAS.
PATOGUS KREDITAS.
536 E. 162nd STREET
SO. HOLLAND, ILLINOIS
EDison 1-7305

D & B FOOD & LIQUOR MART

Open Sunday.
IMPORTED & DOMESTIC
Wines, Liquors, Beers, Cordials for
your holiday table and gifts. Fresh
choice meats, groceries, frozen foods.
For prompt delivery call Ted —
PR 8-8501 — 6600 So. Western Ave.

MARQUETTE RECORD SHOP

Complete Stock of Hi-Fi
and Stereo records.
Operatic and Lithuanian
folk music.

3215 W. 63rd ST. — HE 4-6266

NEW CITY PHARMACY

Open 7 days: 9 am to 11 pm
Sundays and Holidays.
T. A. KEMPA, R. PH.
Prescription Specialists.
Have your doctor call RE 7-3401
We will deliver free.
5258 SO. ASHLAND

CALL CENTURY

For Special
20% COLD WEATHER
DISCOUNT
During Winter Months on

ALL CARPENTRY
and REMODELING

Porches • Siding • Flooring
FREE ESTIMATES

Specializing in
Correcting Building Violations

CENTURY

Building and Remodeling

1811 SO. ASHLAND

24 Hr. Phone SEeley 3-1120

PASITIKĖKITE ŠIAIS SAVO APYLINKĖS PARDAVĖJAMS

Siame sąrašė išvardintomis bendrovėmis galite piliausiai pasitikėti. Pas šiuos pardavėjus gausite gerą patarimą ir būsite patenkinti. Geriausias prekes gausite galimai pigiausiomis kainomis. Pirkite pas juos šiandien ir kiekvieną dieną. Šiems pardavėjams labiausiai rūpi nuolatine prekyba ir patenkinti pirkėjai.

Vander Wagen Bros.

ANGLYS

Sinclair alyva krosnims

4554 W. 63rd Street

PO 7-8020

Aberdeen Heating Co.

37 years experience.

6801 SO. ASHLAND AVE.

Cleaning and Boiler Repairs.
New and used gas and oil burners.
Guaranteed quick and perfect work.

PR 6-3300

Vaikams ir vestuvėms portretai

LARUE STUDIOS

Rėmai - Paveikslai - Matricos
padaroma pagal užsakymą.

WA 5-5530

3316 W. 63rd St., Chicago 29

KATZ BOOTERY

1609 W. 63rd Street

prie Ashland Ave.

Tel.: PR 6-2614

Visame krašte garsinama.
Turi geriausių firmų batus vyrams,
moterims ir vaikams

VYRAMS —

Florsheim, Weyenberg, Massagic

MOTERIMS —

Red Cross, American Girl,

Fashion Bilt.

VAIKAMS —

Poll Parrot, Simplex Flexies.

4 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.

—SATURDAY, DECEMBER 12, 1959

help
your
HEART
FUND

help
YOUR
heart

Ar žavėdamiesi "Parduotom vasarom" neparduodame Lietuvos?

(Dėl 1957 metais bolševikų premijuoto Jozzo Baltušio novelių romano "Parduotos vasaros")

(Tęsinys)

Trečioji novelė pavadinta "Pirmosios atostogos", tačiau čia geriau liktų pavadinimas "Šiltinė", nes į kampininko šeimą, kai grįžta pirmąją vasarą atpiemenavęs piemuo, įvesdinama šiltinė, kuria, kaip ir reikėtų manyti, pirmasis suserga patsai piemuo, na, ir visa šeima iki paskutiniosios — molinos. Visa "novelė" šia žiauria liga ir užpildoma su atitinkamomis iš susidariusios padėties išvadomis kulakui Tekoniui "charakterizuoti".

Ne be to, kad Lietuvoje kampininkų šeimose nebūtų buvusių šiltinės atvejų. Betgi kova su limpamomis ligomis

Nepr. Lietuvoje buvo gerokai toli pažengusi, o didžiąja šiltinės epidemiją atnešė sovietai ir į sostinę Vilnių 1941 metais — tuomet buvo palaidota ir didelis skaičius lietuvių inteligentų, mirusių šiltine.

Grįžęs pas tėvus piemuo taip pasakoja:

"Kai tik parvežė mane, jis (tėvas) suguldė mano užganytus bulvių maišus šalia savųjų ir paklausė motinos:

— Moč, tu matai?

— Kur jau čia nebematysi!

Bet tėvas nenusileido ir vėl paklausė:

— Ne, moč, aš tavęs klausiu, sakyk: tu matai ar nema-

(Tęsinys 8-ame pusl.)

"Helen's Continental Beauty Salon"

3620 West 26th St., Chicago 23, Ill.

(prieš Maliną) Tel.: RO 2-6938

Turime ilgų metų Continental patyrimą ir mokame pritaikyti modernią techniką. Naudojam geriausias medžiagas. Teikiame puikiausią patarnavimą. Užtikrinam, kad būsit pilnai patenkinta mūsų išspregstoms Jūsų plaukų problemoms ir moderniškai sustilizuosim Jūsų plaukus. Visas darbas garantuotas. — Maloni namų nuotaika.

NELAUKITE - RYTOJ GALI BŪTI PERVELAI!

Jei norite užsitikrinti nuo ugnies namus, baldus, automobilius, ar šiaip ką apdrausti, reikalaukite agento, arba brokerio, kad jis parūpintų jums polisą per mūsų kompaniją. Nelaimėi lihtikus, neturėsite jokių nemalonumų.

"Mes esame pirmaklasiai nariai Chicago Board of Underwriters"

O'MALLEY & McKAY, Inc.

222 WEST ADAMS STREET KAMBARYS 1048
Telefonas: CEntral 6-5208

Generaliai Agentai šių Kompanijų:

COLUMBIA INSURANCE COMPANY
PEARL ASSURANCE COMPANY
LUMBERMEN'S INSURANCE COMPANY
MASSACHUSETTS FIRE & MARINE INSURANCE CO.
MICHIGAN FIRE & MARINE INSURANCE COMPANY
AMERICAN AUTOMOBILE INSURANCE CO.
MASSACHUSETTS BONDING & INSURANCE CO.

ORDER NOW!

BENEDICTINE APPLE BUTTER

Gift packages mailed to you and your friends from the monastery for \$3.95*

The Ideal Gift for Sharing With:

- Families
- Religious Communities
- Charitable Institutions
- Godparents
- Relatives
- Business Associates
- Servicemen and Women

Three big jars of old fashioned apple butter packed in a beautiful gift box mailed anywhere in a sturdy container. Save steps and time by ordering now! Satisfaction guaranteed! Each package weighs 6 lbs. 8 oz.

Your orders will help build this monastery and family retreat center in Pevely, Missouri.

Monastery and Family retreat center as it will appear from the western approach...
DRAKE-O'NEARA ASSOCIATES, Architects

*\$3.95 includes shipping and handling charges. *RO and FPO. All others add 50¢. Check or money orders. Additional orders and gift lists, use regular stationery in same sequence as coupon. Foreign orders accepted and postage will be invoiced, commercial orders are solicited.

DONOR'S COUPON BENEDICTINE MONKS Box 345, Pevely, Mo. Person or firm sending order _____ Date _____ If business firm show name of firm and person signing Street Address _____ City _____ Zone _____ State _____ Please print or type plainly 3	Coupon Order BENEDICTINE MONKS Box 345, Pevely, Mo. No. of Gift Packages _____ Amount _____ Send to _____ Street Address _____ City _____ Zone _____ State _____ Greetings to read _____ FROM _____ Ship Immediately ☐ Other date ☐ 3	Coupon Order BENEDICTINE MONKS Box 345, Pevely, Mo. No. of Gift Packages _____ Amount _____ Send to _____ Street Address _____ City _____ Zone _____ State _____ Greetings to read _____ FROM _____ Ship Immediately ☐ Other date ☐ 3
--	---	---

MŪSŲ ŽINGSNIAI

Leidžia Santara ir Samb! Šviesa Chicagoje.
Redaguoja: Rita Kavolienė
Medžiaga siūsti: 5635 W. 22nd Pl., Cicero 50, Ill.

2 METAI

NR. 48 (77)

"METMENYS" IŠEINA Į ŽMONES

VALDAS ADAMKAVIČIUS

Šį savaitgalį į lietuvių kultūrinį gyvenimą ateina nauja jėga — jaunosios kartos kultūros žurnalas *Metmenys*. Ateina užmigusius pabudinti, verpetus sukelti ir abejojantiems iš naujo sužadinti pasitikėjimą tebegyva išeiškosios lietuviybės kuriančia galia, jos pajėgumu gūndyti naujas mintis ir šviežias formas.

"Norėtume, kad žurnalas visuomenės būtų priimtas, kaip jaunosios kartos "dovana", jos subrendimo ir atsakingumo liudijimas, jos išprasminimas išeiškosioje būtyje. *Metmenų* leidimas mums reiškia labai stambią jėgų ir išteklių auką; ją darome, kadangi tikime civilizacijos lietuviybės galimybę ir būtinybę net ir mūsų šalyje, ne per turtingiausioje visuomenėje", — rašo žurnalo redaktorius *Vytautas Kavolis* 143 psl.

Kaleidoskopiškam pirmojo numerio vaizdai perduoti pasidalinsime su skaitytoju keilomis pirmojo *Metmenų* numerio minties ir kūrybos naujaužomis.

"Aš mačiau žmogų iškeltom, užnertom rankom, šaukiantį, skausme ir pebrasmybėje" — *Jonas Mekas*. "Ar tu stovėsi šalia manęs, kaip atspindys, akmenėjančiu veidu ir rankom, kolei pašauks iš slėnio keltuvinininko balsas mane?"

Henrikas Nagys. "Kai pavargęs nuo prisikėlimo, Kristau, ieškosi poilsio, — aš būsiu patogus karstas", — *Algimantas Mackus*. "Jei tik ten jo nelauktų jo nesamų jo nupiautų jį persekiojančių rankų kiaurumas", — *Leonas Švedas*.

"Okupuotosios Lietuvos intelektualiniame gyvenime yra įvykęs skilimas, kuris paprastai suvedamas į jaunųjų ir senųjų santykius, bet kuris iš tikrųjų aptiriamas ne amžiaus kategorijomis, bet pažiūromis į pagrindines kūrybos ir meno problemas", — *Vincas Trumpa*. "Pagal komunistinę teoriją, po galutinio buržuazijos pergalėjimo, kas esą jau įvykę, išoriniai lautiškumo pasireiškimai nesą nei žalingi, nei su ideologija nesuderinami", — *Karolis Drunga*. "Ironiška, kad į nuolatinę pažangą pretenduojančioje sovietinėje santvarkoje architektūra turėjo sustingti senose tradicijose", — *Jurgis Gimbutas*.

"Išėjimas aktorius visada pasiliks kovotoju galutinai apsuptoje tvirtovėje. Tačiau tai laisvas ir sąmoningas ap-

siprendimas, nes žmogus nėra vien smulkių baimių ir oportunistiškų kompleksų kratinys. Ištikimybė aktoriniam pašaukimui, pietizmas lietuviškajam žodžiui ir tikėjimas scenos menininko misija išėjimo aktoriumi nėra todėl vien išblukęs skydo devizas", — *Birutė Pūkelevičiūtė*. "O smukčius taksas grafomano net koją pakelia viešai ir smėly, kaip tik pats išmano, žmonėms parodo, kaip rašai..." — *Antanas Gustaitis*.

"Kūryba, kaip ir meilė, nėra savaime teigiamai vertintina visada, kai ji "įvyksta", bet ji svertina tik santykyje su savo kaina: su tuo, ką ji savo atsiradimu sugriauna arba kam savo buvimu neleidžia išsiskleisti", — *Vytautas Kavolis*. "Vakarų pasaulis baigiasi ten, kur tiesos namuose iššeimininkauja mitas", — *Vytautas Doničela*.

"Žodžiu, linksmo būta Binkio. Linksma, bet ne vulgarus. Tiesa, pasitaiko jo plunksnai priskiriamų necenzūriškų posmų — žmonių lūpose, ne ant rašto, — kurie gerokai užgautų ne vieną ausį. Tačiau jų mažai. Apskritai tariant, nors ir linksmas, Binkis buvo orus, gana išdidus, beveik artistokratiškas. Tad ir jo bohemiškas polinkis buvo gana nuosaikus, neišeinas į lankas", — *Kostas Ostrauskas*.

"Nepastebėjot, kad pats valstybės galva, Jo Ekscelencija Respublikos Prezidentas Antanas Smetona pasiėlgė priešvalstybiškai", — *Romualdas Spalvis*.

Pirmasis *Metmenų* žurnalo numeris yra 144 puslapių, iliustruotas *Jurgio Sapkaus* dailės darbų reprodukcijomis ir papuoštas *Algirdo Kurausko* viršeliu bei potekstinėmis iliustracijomis. Kalbą prižiūrėjo *dr. Petras Jonikas*. Numerio kaina — 1.25 dol. (prenumeruojant 4 nr. — 4 dol.), ir jį galima gauti administracijoje adresu: Eglė Zabaraukaitė, 7018 So. Rockwell St., Chicago, Ill.

Tikimės, kad *Metmenys* susilauks lietuviškosios visuomenės, kuriai jie ir skirti, dėmesio. Tai dovana, nepasenstanti su ateinančiomis šventėmis!

XMAS GREETING CARDS
addressed, engraved, mailed and purchased for you. All work guaranteed. We do a complete job. Also wedding and other invitations, a complete secretarial service.
WOODALL SERVICE — WA 2-0766

"NAUJIENOS" KIEKVIENO DARBO ŽMOGAUS

DARBAI IR ŽYGLIAI

— *Jaunosios kartos kultūros žurnalo "Metmenų" krikštynų vakaro programoje* vėliausios kūrybos skaitys rašytojas *Marius Katiliškis* ir poetas *Algimantas Mackus*. *Vytautas Kavolis* kalbės apie "Nepriklausomąją Lietuvą šiandieniniu įvertinimu". Vakaras įvyks šį šeštadienį, gruodžio 12 d., 7:30 val. Balio Pakšto svetainėje (California Ave. ir 30 gatvė). Skaitančioji visuomenė maloniai kviečiama atsilankyti. Į krikštynas atvyksią ir kultūros bičiulių iš kitur.

— *New Yorke* šį šeštadienį Santara ir Šviesa, drauge su *Jurgiu Blekaičiu*, *Henriku Kačinsku*, *Aušra Blekaitiene* ir *Antanu Škėma* — mini Lietuvos Teatro šešiasdešimties metų sukaktį.

— *Naujų Metų sutikimas: New Yorke* rengia Šviesa ir Santara Festival salėje, 40 East 26th St., (kaina dol. 9.50, studentams dol. 7.50; skambinti D. Audėnaitėi, TA 7-9518, pinigus siūsti J. Maldučiui, 312 Palmetto St., Brooklyn, N. Y.); *Bostone* ruošia sporto klubas *Dainava* drauge su studentais santariečiais, *Aperion Plaza* salėje, 575 Warren St., Roxbury, Mass. (prie Franklin Parko). Įėjimas, vakarienė ir įvairūs gėrimai — 18 dol. porai, 9 dol. vienam asmeniui; rezervacijas prašoma pasidaryti iki gruodžio 15 d. *Chicagoje* Naujų Metų sutikimą rengia Šviesa ir Santara; smulkesnės informacijos vėliau.

— *Bostono studentai* santariečiai žiemos stovyklą kalnuose rengia sausio 1—3 d. d. Stovyklos adresas: *Lake Shore Manor*, *Lake Shore Rd.*, *Laconia*, N. H. tel. 1103 (ant kelio 11, išvažiuavus iš kelio nr. 3). Stovyklos kaina: 7 dol. vienam žmogui parai. Stovyklon atsilankyti ne tik kviečiamas, bet ir žada rytinių pakraščių studijuojantis jaunimas, ir nepriklausęs santariečiams. Ši stovykla esanti jau tradicinė studentiška institucija rytuose!

— *Ką tik pasirodė* Jono Meko redaguojamo "Film Culture" žurnalo dvidešimtas numeris.

— *New Yorke santariečiai* Laisvės Kovos Dvidešimtmečio Metus jau pradėjo lapkričio 13 d. p. Naujokaičio pašnekesiu apie "Lietuvių pasipriešinimą okupantams 1939—1944 m.". Prelegentas atkreipė dėmesį į jaunimo vaidmenį toje kovoje ir pabrėžė, kad dabartinis jaunimas nelauktų receptų iš vyresnės kartos, kaip kovoti dėl Lietuvos laisvės, bet pats ieškotų savų kelių.

— "Studentų gyvenimo", spausdinamo Vienybės savaitrašty, naujame numery rašoma apie "Individualizmą liberalų minties veidrodyje" ir "Lietuvos akademinį jaunimą šiandien".

Pasimatysime "Metmenų" krikštynose!

Pasveikink savo draugus per "Naujienas".

AR-THRY-GO TEPALAS

Mazina gėla ir skausmus.

Vieną sykį pavartoję AR-THRY-GO, vartosite jį nuolat, kai patirsite jo nepaprastą pagalbą visos šeimos sveikatai. Stebuklingai pašalinami raumenų skausmai, neuritas, artritas ir kiti reumatiniai skausmai. Sumažina uždegimo ir peršalimo skausmus. Išsirašykite dar šiandien. Normalaus didumo \$1.25.
HUSSEY DISTRIBUTING CO.
Dept. A. F. 115 Broad St., S. W.
ATLANTA, GEORGIA

A. L. STRACHAN & SON

Highest Quality Coal & Fuel Oil.
Serving Chicagoland for over 50 yrs.
For prompt delivery call
"MAC" in order Dept. RE 7-3860
2209 WEST 63rd STREET.

BOHNETT FUEL OIL

STewart 3-1400
Highest Quality Fuel Oil
SPECIAL PRICE
Furnace Oil 12.4c. per gallon.
METERED DELIVERIES.

BRIDGEPORT

CURRENCY EXCHANGE
Daily Auto License Service.
Checks cashed — Money orders.
748 WEST 35th STREET

BIZNIERIŲ PIETŪS — \$1.00

Teikiami pirmadienį iki penktadienio. Specialus pietų sąrašas kasdien ir sekmadienį. Virtuvė atdara kasdien nuo 11:30 ryto iki 8 vak. Tikras namie gaminamas valgis. Muzika šeštadienį ir sekmadienį. Specialūs pietūs šeimai prieinamomis kainomis.

AR RENGIATĖS KALĖDU

POBŪVIUI, BĀNKETUI IR T.T.?

Mes turime privačius valgamosius draugiškoje nuotakoje—DYKAI.
LIDUSKA'S RESTAURANT
2615 South Drake Ave.
Virginia 7-9326

GERIAUSIAS TELEVIZIJAS

BUDRIKAS PARDUODA

ir gerą garantiją duoda.

Phileo, RCA Victor, Admiral, Zenith ir kitos už žemiausias kainas.

21 colio televizija	\$99.50
17 coliu televizija	88.50
17 coliu Phileo, plonutė	149.00
21 colio Phileo, stalinė	139.50
21 colio console už	199.50
Stereo fonografai	39.50
Hi-Fi fonografai, asliniai ir aukščiau.	99.50
Transistor radios	17.50
Transistor geros rūšies	29.50
Mažos radios po	12.50
FM ir AM bangų radios po	39.50

Budrik Furniture

3241 So. Halsied Street

Dėl sutaisymo televizijos telefonuokit
CALumet 5-7237

Atdara pirmadienio ir ketvirtadienio vakarais iki 9 val. Sekmadieniais 12—5 val. Nuo gruodžio 14 d. krautuvė bus atdara kožną vakarą iki vėlumos.

Pasiklausykite radio programų su mūsų spėjimais sekmadieniais 2:15 iš radio stoties WHFC, 1450 kil.

6 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
SATURDAY, DECEMBER 12, 1959

MOKSLO ŽINIOS

Skrisime į Marsą po 5 metų

Žmogus skraidys į mėnulį ir "iki kito saulės sistemos krašto" po penkių, vėliausiai po 20 metų, pareiškė National Space administracijos laboratorijų mokslininkas John Edward Clevelande.

Yra tiriamos ir išbandomos energijos gamyklos, panaudojant elektros ir atomų branduolių šaltinius. Visa technika, kaip tatai veiks, jau esanti žinoma, pasakė mokslininkas.

Kelionė į Marsą truks 1,205 dienas į abu galus, skiriant iš-tisus marsinius metus, 246 dienas, praleisti Marso planetoje. Erdvėlaivis turėsias įrengimus aštuoniems įgulos nariams, aprūpinimą visai kelionei, nusileidimo ir nutūpimo prietaisus Marse bei vėl pasikėlimo ir atgal parsiskridimo priemones.

Bet klaidinga būtų manyti, kad raketa skris į planetą nosies tiesumu. Erdvėlaivis, vartodamas elektrinę ionų energiją skraidys per 127 dienas ratais aplinkui žemę, tuos ratus kiekvienu apsisukimu išplečiant toliau nuo žemės. Per tą laiką erdvėlaivis bus išsivadavęs iš paskutinės traukos ir savąja "ištrūkimo" (escape) energija pakils ir pradės ratuoti aplink Marsą, kurį pasieks 268-ją dieną po pakilimo nuo žemės. Panaudojant skystą Marso atmosferą raketai sulėtinti, teks dar 85 dienas skraidyti aplinkui Marso planetą, kol bus priartėta iki nutūpimo.

Marse reiks palaukti 8 mėnesius, kol susidarys linkamos sąlygos grįžti. Grįžimas bus kūrenamas chemine energija ir teks taip pat daug dienų ratais skraidyti, kol bus galima nutūpti žemėje.

Br. Raila nerašinėjęs komunistams

Br. Raila iš Los Angeles, Cal., rašo:

"Naujienu" šeštadieniniame literatūros priede (Nr. 487) "Spaudos Naujienu" skiltyje apie Korsaką rašoma: "Dirbdamas Kultūros redakcijoje, kaip ir Raila, pradėjo rašinėti Minske einančiai komunisti-

nei spaudai".

"Kas mane liečia, tai niekad nesu dirbęs Kultūros redakcijoje ir gana negausiai iš viso bendradarbiavęs tame žurnale.

"Minske einančiai komunistinei spaudai" niekad nesu rašinėjęs, bet ir iš viso niekada nerašęs ir nesiuntęs tiesiai ar per tarpininkus nė vieno žodžio. Kaip lygiai niekad nesu rašinėjęs, nei siuntęs ką nors Tilžėje ar Maskvoje ėjusiai lietuvių kalba komunistinei spaudai. "Minske ėjusios komunistinės spaudos", deja, anais laikais niekada net neturėjau progos paskaityti: tad nežinau, gal ji kokią mano rašinį ar eilėrašį kada ir buvo persispausdinusi...
Br. Raila

TONY'S AUTO SERVICE STATION

1934 West 59th Street

Tel.: GR 6-9468

Automobilių motorus labai gerai pažįstantis Antanas Krali-kauskas sąžiningai ir nebrangiai pataisys, išlygins ir nudažys -bet kokią mašiną, jei kreipsitės viršuje nurodytu adresu.

ISIGYKITE LSS LITERATŪROS FONDO

gražiai išleistas mūsų tautos atgimimą vaizduojančias knygas!

S. KAIRIO, LIETUVA BUDO, 416 psl. — kaina \$5.50
K. BIELINIO, DIENOJANT, 464 psl. — kaina \$6.00
K. BIELINIO, PENKTIEJI METAI, 592 psl. — kaina \$6.00

Knygos kietai įrištos ir iliustruotos.

Isigykite jas įvairių progų dovanoms!

Jas gausite NAUJIENOSE ir Lit. Fonde šiuo adresu:

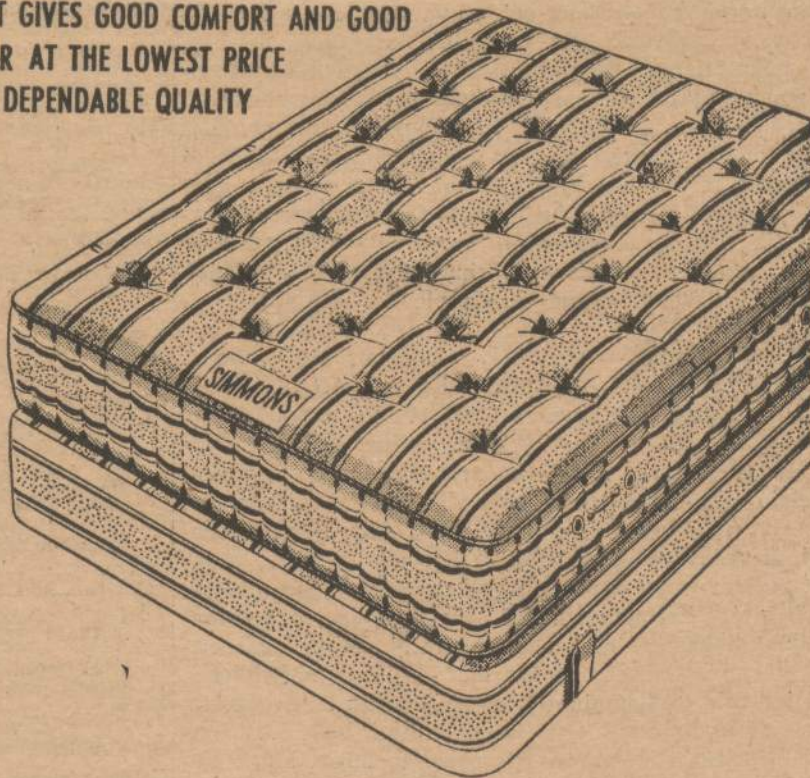
K. BIELINIS, 70 Fifth Avenue, 9th floor,
NEW YORK 11, NEW YORK

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

Our Greatest Mattress Values

SIMMONS Golden Rest

AN OPEN COIL INNERSPRING MATTRESS
THAT GIVES GOOD COMFORT AND GOOD
WEAR AT THE LOWEST PRICE
FOR DEPENDABLE QUALITY

COME IN TODAY!

Glaser's Frurniture and Appliance Co.

5115-5123 So. Kedzie Ave.

PRospect 6-1790

OPEN MONDAY AND THURSDAY EVENINGS

Keating Prescription Laboratory
PRESCRIPTION SPECIALISTS
OCTOVITE MULTIPLE VITAMINS
"1 capsule daily provides proper
amount of all necessary vitamins."
\$4.50 buys a bottle of 100 plus 1 week
free supply with this ad only.
6239 1/2 S. KEDZIE AVE. HE 4-1607
FREE DELIVERY

F & M RADIO & TELEVISION SERVICE

Authorized

DELCO & MOTOROLA DEALER
Car radio repaired while you wait.
3159 S. Wallace St. CALumet 5-9833

"NAUJIENOS" KIEKVIENU
DARBO ŽMOGAUS
DRAUGAS IR BICIULIS.

7 — NAUJIENOS. CHICAGO 8, ILL.
— SATURDAY, DECEMBER 12, 1959

(Atkelta iš 5-to psl.)

tai?

Ir tik po to, kai motina dar kartą patvirtino, kad ji tikrai mato, tėvas aprimo ir pasakė:

— Dabar tu matai, kad buvo mūsų troboj vienas duondavys, o nuo šiol jau du duondaviai. A, močė?...

— Ir aciu dievui...

— Aš tai rokuoju šitaip — nerimo tėvas, — įeigu Tekonis teisingai užmokės, kas mano uždirbta, o žaloji dar verkį atves, tai gal viena vaiką ir į mokslus, a, močė? Įšventinsim ir tegu laiko mišias, terėžia pamokslus. Prie altoriaus, taigi ne prie gaspadoriaus kiaulių: nei užlyja, nei vėjas užpučia!

— Ar nori knigu, Levuk?

— Nenoriu — atsakė šis, patempdamas lūpą.

— Nenori?! — net išsiziojo tėvas. — O kas tavęs varlės klausia, nori tu ar nenori? Pasakysiu ir eisi!

Bet Levukas nepasidavė.

— Labai čia man reikia knigu... paukšėjo apyverksmis. — Tegu Marė (jaun. sesuo) eina į kunigus, kad nori!

Čia pateikiamoji scena skaitytojui palinksminti yra neįtikėtina, nes neįaugi tėvas kampininkas turėtų būti pafkesnis už savo mažąjį sūnų, o "novelės" autorius — už juos abudu, porindamas, kad kampininko turtui padidėjus dviem maišais bulvių jau būtų įmanoma net svajoti išleisti sūnų, na, kad ir į kunigus.

Be šios nevykusiai prasimanintos scenos "novelės" pradžioje pakartojama dar ir ankstyvesnis prasimanymas apie piemenų pardavinėjimą. Kampininko sūnus, grįžęs pas tėvus žiemos metui, tęsė mokyklos lankymą. Mokytoja be kita ko ir taip yra vaikų klaususi:

— Ko dar trūksta mūsų mokykloje?

— Petro neparvėžė, — atsiliepė Jurgis nuo durų.

— O tu, Jurgiuk, dar neganei?

— Maņes nepirko... — humbtelėjo šis nepatenkinatas.

Taigi, ši nelemtoji piktybė čia net mažam vaikui įbrukta ir mokykloje kartojama be mokytojos tinkamos reakcijos.

Kaip jau minėta, kampininko šeima susirgindama šiltine, pradėdant grįžusiu iš vasarinės ganiavos piemeniu ir baigiant paskutiniąja — motina. Apsirgindęs visą penkių asmenų šeimą šia baisia liga, "novelės" autorius bus atsidūręs nelemtoje padėtyje, kaip tatau pavaizduoti, turint galvoje, kad šeima yra didžiausiam skurde dūminėje trobe-

lėje. Betgi autorius tikslas nėra realią padėtį autentiškai bei įtikinamai pateikti, o panaudoti šiltinę tikrai kulakui Tekoniui moraliai "sudoroti". Tad iš susidariusios padėties randama labai paprasta išėilis. Apsiribojama tikta pie-mens ir motinos ligos pavaizdavimu. Pažymėtina, kad šiltine apskirsta iš mokyklos. Dėl to pienuo taip pasisako: "Bet daug anksčiau už pavasarij atėjo nelaimė mūsų trobon. Ir šitą nelaimę alnešė ne kas kitas, o aš pats. Parėjau kartą iš mokyklos ir jaučiu: ne tai galva sugaravo, ne tai širdis supyko, burna džiūsta, glūtu, akyse kažkoks rūkas, o tam rūke tartum plaukioja mūsų lova, stalas, Levukas (brolis)"...

Taigi, šiltinė buvo parsinešta ne iš utėlėtos kulako trobos, o iš Nepr. Lietuvos mokyklos, suprask — Lietuvos mokyklos buvo šiltinės lizdai.

Kas dėl paties ligonio, tai "novelėje" pavaizduotas tikta jo klieđėjimas, skiriant šiam reikalui nedaug vietos ir nedaug pavaizdumo priemonių. Čia jau sveikstantis ligonis taip kalba:

"O kai aš žvilgterėjau aukšty-n, tai ir lubose pamačiau lovas... Čia jos stovėjo tuščios ir aš supratau: laukia maņes! Į visas man reikės gulti iš eilės ir vis sirgti, kol persirgsiu visas, o tada jau pasveiksiu. Ir aš nusijuokiau, pagalvojęs, kad lovų čia tiek, jog aš pasveiksiu gal tikta kitą rudenį ir, vadinasi, nieko nebeužgany-siu nei ateinančią, nei kitą vasarą!" Neįtikėtina, kad vaikas taip jau realiai klieđėty.

Betgi apribodamas sergančio piemens ligos ir jos laiko aprašymą tikta trumpu klieđėjimo pavaizdavimu, "novelės" autorius padėty troboje ryškina tokiau tėvo ir sveiktančio piemens pokalbii:

— O ko motutė guli?

— Serga mūsų motutė.

Stipriai serga, nē kā daryti ne-bežinau... Vis tavęs žiūrėjo, kiauras naktis akių nesumerkė prie tavo patalo, paskui mes visi sugulēm, visi jai ant rankų... Taip ir atgulė pati... Bet ir tu gi sirgai, vaike. Levukas atsirgo, Marė atsirgo, aš savo atgulėjau, o tau mažai ir mažai. Blogo žodžio netariant — likras pasiteidimas. Kad ne Alaušas, tai nebežinau, kas čia būtų ir buvę... Vienas jis nepaľtko mūsų, atėjo. žiūrėjo, girdė, penėjo, o kiti kaimynėliai taigi bijos apskrėsti...

Neįtikėtinai ilgas piemens ligos laikas, lyginant jį su kitų šeimōs narių liga ir ne kokuu įprastiniu sunegalavimu, o šiltine.

(Tęsinys 11-me esl.)

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIES IR GERKLĖS LIGOS
PRITAIKO AKINIUS
6322 SO. WESTERN AVENUE
Valandos: kasdien nuo 10 ligi 12 val. iš ryto ir nuo 7 ligi 9 val. vakaro. Šeštadieniai nuo 10 ligi 1 val. Treč. uždaryta. Kitu laiku susitarus. Ofiso telef.: PROspect 8-3229. Rezid. telef.: WAlbrook 5-5076

Tel.: PROspect 8-1717

DR. S. BIEZIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val.: kas diena po pietu 1-3; vak. 7-8 tikta antradieniai ir penktadieniai. Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas. Rez.: 3241 WEST 66th PLACE. Phone: REpublic 7-7868

DR. C. K. BOBELIS

Inkstų ir šlapumo takų chirurgija
Tel.: PROspect 6-1795
2300 W. 51st St., Chicago, Ill.
Oakley Medical Arts Bldg.
arba
434 Algona Ave., Elgin, Illinois
Tel.: OWens 5-0533
Valandos pagal susitarimą.

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezidencija: HEMlock 4-2324
OFISO VALANDOS:
Pirmad., Ketvirt. ir Penktadienį nuo 1-4 ir 7-9. Antrad. nuo 1-5. Trečiad. ir Šeštadienį tikta susitarus

PR 6-1795, rez.: TRemont 9-5890

DR. JONAS G. BYLA

nervų-smegenų ligos, chirurgija
OAKLEY MEDICAL BLDG.
2300 West 51st Street
Valandos tik pagal susitarimą.

Ofiso telef.: Virginia 7-0036

Rezidencijos: BEverly 8-8244

DR. T. DUNDULIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Akušerija ir moterų ligos.
4157 ARCHER AVENUE
Ofiso valandos:
Nuo 2-4 ir nuo 6-8:30 val. vakaro. Šeštadieniai nuo 2 iki 4 po pietų. Trečiadienį pagal sutartį.

Tel. ofiso: HE 4-1414; rez.: RE 7-6867

DR. BR. GAŽIUNAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Valandos: 1-3 ir 6-8 val. po pietų kasdien. Šeštadieniai 1-4 val. p. p. Trečiadieniai uždaryta.

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
Ofiso val.: kasdien nuo 1-4 po pietų ir 6-8 vakaro. Trečiad. ir šeštad. uždaryta. Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6003. Rezid. tel.: REpublic 7-9199

Grovehill 6-1595

Dr. Aldona A. Juska

AKIŲ LIGŲ SPECIALISTĖ
IR PRITAIKO AKINIUS
Valandos: 9-12, 7-9 pagal susitarimą. Išskyrus trečiadienius ir šeštadienius. 2422 W. MARQUETTE ROAD

Ofiso telef.: GA 5-4800

Rezidencijos: GA 3-6630

Dr. Gražina-Irena KAGANIEC

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
VIDAUS LIGOS
10002 SO. KEDZIE AVENUE
Kasdien 4-7. Šeštadieniai 2-5. Trečiad. ir kitu laiku tik susitarus.

Tel.: Ofiso ir buto OLYmpic 2-4159

DR. P. KISIELIUS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
4938 W. 15th St., Cicero, Ill.
Kasdien 1-3 val. ir 6-8 val. vakaro. Trečiadieniai uždaryta. Šeštadieniai 12-4 val.

Ofiso telefonas: LAfayette 3-3210

Jei neatsiliepia šaukite KEdrie 3-2868

Dr. Emily V. KRUKAS

GYDYTOJA IR CHIRURGĖ
4146 SO. ARCHER AVENUE
Val.: kasdien po pietų nuo 12-3:00 Daily afternoons. Vakarai: pirmad., antrad., ketv nuo 6-9. Trečiadieniai tik susitarus.

Tel. ofiso: HE 4-1202; rez. PR 6-4732

DR. A. MACIUNAS

CHIRURGAS
2454 W. 71st ST. (71st ir Campbell)
Val.: pirmad. ir ketvirtad. 1-4 popiet, antrad. ir penktad. 5-8 val. vak.

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700

Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MEŠKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
Priėmimo val.: nuo 9-11 val. ryto ir nuo 4-8 val. po pietų. Šeštad. nuo 9-11 val. ryto ir nuo 2-4 val. po pietų. Trečiadieniai uždaryta.

Dr. Juozas PAUKŠTYS

DANTU GYDYTOJAS
4063 ARCHER AVENUE
Valandos: kasdien 10-12, 2-6 popiet, 7-9 p. m. Šeštadieniai 10-12. Trečiadieniai uždaryta. Telef.: LA 3-4949 — Namų BE 3-7786

DR. M. STRIKOL

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Valandos tik susitarus.

PROspect 6-1930

Telef. ofiso: CliffsidE 4-2896

Rezidencijos: WAlbrook 5-3099

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
1724 WEST 47th STREET
(kampus 47th ir Hermitage)
Priėmimo val.: 2-4 ir 6-9 val. po pietų. Šeštadieniai 2-4 val. popiet.

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ ligos
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PROspect 8-1223 arba TR 3-5577
OFISO val.: pirmad. 8-10 val. vakaro, antrad., trečiad. ir penktad. 6-9 v. v., šeštadieniai 2-4 val. po pietų.

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS
2458 WEST 71 STREET
Ofiso telef.: HEMlock 4-2123
Rezid. telef.: GIBson 8-6195
Priėmimo val.: Pirm., Antr., Ketv. ir Penkt. 2-4 val. ir 6-8 val. Trečiadieniai ir šeštadieniai nepriima ligonių.

C. Z. VEZELIS

DANTŲ GYDYTOJAS

4645 SO. ASHLAND AVE. YA 7-2246

Val.: nuo 9 iki 12, nuo 1 iki 5, nuo 6 iki 8. Trečiadieniai uždaryta.

Tel. ofiso: VI 2-1581; rez.: PR 6-4250

DR. V. VILEIŠIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
802 WEST 31st STREET
(kampus Halsted ir 31 os gatvių)
Priėmimo val.: kasdien 1-4 p. p. ir 6-8 val. vak. Šeštad. 1-4 val. po pietų. Trečiad. ir sekmadieniai uždaryta.

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Bاندازai, Speciali pagalba Kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Šeštadieniai 9-1. ORTHOPEDIJOS TECHNIKOS LAB. 2850 West 63rd St., Chicago 29, Ill. Tel.: PROspect 6-5084

LIETUVIAI AKIŲ GYDYTOJAI**Dr. Ant. Rudokas, Opt.**

4455 SO. CALIFORNIA YA 7-7981
Tikrina akis ir pritaiko akinius, keičia stiklus ir rėmus. Valandos: 10 ryto iki 8 val. (trečiad. uždaryta), šeštad. 10 ryto iki 2 p. p.

DR. G. SERNER

LIETUVIS AKIŲ GYDYTOJAS
25 metų patyrimas

Tel.: YArds 7-1829

Pritaiko Akinius

Kreivias Akis

Ištaiso.

Ofisas ir Akinių Dirbtuvė

756 WEST 35th STREET

Valandos: nuo 10 iki 2, nuo 6 iki 8.

Treč. uždaryta. Penkt. ir šeštad. 10-2 val. po pietų. Arba pagal susitarimą.

Dr. Kazimieras MICHEL

Optometristas-Orthoptistas

Gydo nusilpusias ir nervuotas akis. Egzaminuoja akis ir pritaiko akinius. Išgydo kreivias akis be operacijos. Įdeda netikrą — artificialę akį pagal sveiką. Tikrina klausą ir pagiebsti negirdintiems. Praktikuoja per 39 metus. Kalba lietuviškai.

4654 SO. ASHLAND AVENUE

Telefonas: YArds 7-6616

PIRKITE JAV TAIKYMO BONUS

IŠ TOLI AR IŠ ARTI PIGIAI**PERKRAUSTAU**

(MOVING)

BALDUS IR ĮVAIRIUS DAIKTUS

Perkraustymas saugus, greitas ir tvarkingas. Viskas apdrausta.

ANTANAS VILIMAS

3415 So. Lituanica Ave.

CHICAGO, ILLINOIS

Tel.: FRontier 6-1882

8 — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.

SATURDAY, DECEMBER 12, 1959

Siunčiame akordeonus, maistą, vaistus

ir jūsų atneštus siuntinius.

Turime įvairiausių prekių.

PATRIA GIFT PARCEL CO.

3741 West 26th St., Chicago 23, Illinois

CR 7-2126

KNYGU LENTYNA

CHICAGOS LIETUVIŲ LITERATŪROS DRAUGIJOS LEIDINYS

Sudaro: Lietuvių Bibliografinė Tarnyba

(Adresas: Lithuanian Bibliographical Service,
1132 N. Walnut St., Danville, Ill.)

NR. 10 -

1958 - 1959 m.

XI-XII m.

LIETUVIŲ KNYGA TREMTYJE

1945-1949 metų bibliografija

Sudarė: A. Ružanica-Ružancovas (1132 N. Walnut St., Danville, Ill.)
ir B. Kvikiys (5747 S. Cambell Ave., Chicago 29, Ill.)

(Tęsinys)

Straubeks, K.: K. Straubeks Die letto - preussischen Getreide-feste. (Švedija), (atspaudas iš folkloristinio žurnalo "Arv", T. 5, 1949, p. 130-159), sp. 1949. 20 p. Aprašė Aidai 51/1, 137. Rec: Lingis, J. - ten pat. 340

4 KALBOTYRA - PHILOLOGIE - LINGUISTICS

408.92 Esperanto - Esperanto - Esperanto
Andriušis, Pulgis (1907 3 18/31 -): Pulgis Andriušis Esperanto kalbos vadovėlis su trumpu žodynėliu. Dillingen an der Donau, Mūsų Kelias, Gedruckt bei Verlagsanstalt Manz AG. 1947. Virš., 99, 1 nmm. p. 100x146 mm 3000 egz. RM 4.00. Rec.: Jakaitis, A. Mintis 47/124, 3. 341

Borel, J.: J. Borel Pinas esperanto kalbos vadovėlis. Vertė A. Š. Fulda, "Mūsų Viltis", raš. maš. ir sp. rotat. 1946. 56 lap., sp. vienoje pusėje, 2 nmm. p. (114 p.) 204x290 mm 200 egz. 342

Dagis, Jonas: (Esperanto kalba) Privatus laiški rankraščio teisėmis. Flensburg, autorius, Lager "Muetzelburg", rotat. (1948). Virš. 50 p. - 13 laiškių. 211-300 mm. 343

420 Anglų kalba - Anglaise - English

Angliški pasikalbėjimai. Detmold, Druck: Borek & Geiser. (1947). Virš., 79, 1 nmm. p. 100x145 mm. Be antrašt. p., aprašyta iš viršelio. 344

Angliški pasikalbėjimai. Antroji kirčiuota ir papildyta laida. (Vak. Vokietija), sp. npž. (1948). Virš., 79, 1 nmm. p. 105x139 mm. RM 6.00. 345

Anglų kalbos skaitymai (I). Detmold, sp: Borek und Geisler. 1947. Virš., 74 p. 102x144 mm. Pastaba: 2 p. - The isle of voice by Robert Louis Stevenson. Angliškai ir lietuviškai. 346

Anglų kalbos vadovėlis. Wiesbaden. Leidėjas Giedraitis. 1945. Rotat. Aprašė Žiburiai 45/9, 2 ir 46/1, 8. 347

Anglų kalbos vadovėlis lietuviams. Muenchenas, I lietuvių stovykla, rotat. 1945. VIII. 124 p. (70, 54 p.) 215x300 mm. Pastaba: tai su mažais pakeitimais A. Herlitas (m. 1945) Anglų kalbos vadovėlis IV ir V gimnazijos klasėms. Aprašė Aidai 45/4, 6. 348

Brazdžionis, J.: J. Brazdis Trumpa anglų kalbos gramatika. Meerbeck, autorius leidinys, rotat. viršelis - spaustuvėje. 1946 gegužės mėn. 1 d. Virš. 33 p. 210x300 mm. Aprašė Pr. Enskaitis. 349

Čepas, Pr.: Mokykimės angliškai. Detmold. 1945. Aprašė Žibintais 46/1, 8. 350

English interpreter. Kalbėk angliškai. Gramatika - Pasikalbėjimai. Žodynėlis. Redagavo B. Fabius. Anglišką tekstą paruošė cand. phil. Aino Onni, Martynas Žiedrys ir S-nė. Lietuvišką tekstą - J. Š. ir G. Š. Darmstadt, Leo-Pra-Vyto leidinys, C. F. Winterio sp. 1945. Virš., 48 p. 120x165 mm. 351

English reader. For private use of Lithuanian secondary school. Kempten, raš. maš. ir sp. rotat. 1947. Virš., 40 p. 210x295 mm. Pastaba: parengė inž. K(azys) Daugėla (1912 2 23 -) ir I. V. Aliukas). Aprašė Alguvos Baro Dienos, Naujienos 48/212, 20. 352

Herlitas, A. (m. 1945): Anglų

kalbos vadovėlis. Sutrumpinta laida. Kempten, rotat. 1945. Virš., 2 nmm., 85, 1 nmm. p. 211x292 mm. Sutrumpino J. Grabauskas. 353

"-" Anglų kalbos vadovėlis (sutrumpinta laida). Kempten, rotat. 1945. Išleistas antrą kartą. Pastaba: sutrumpino J. Grabauskas. Aprašė Lietuvių Žinynas 45/13, 8. 354

"-" Anglų kalbos vadovėlis. Antroji laida. Muenchen, rotat. 1945. Virš., 70, 56 p. RM 10.00. Aprašė Aidai 45/9, 15. 355

A. Herlitas. Anglų kalbos vadovėlis. IV-ai ir V-ai gimnazijos klasėms. Antra laida. Vadovėlis paruoštas pagal naująją švietimo Min-jos 1936 m. nustatytą reformuotos gimnazijos programą. Dillingen - Donau, "Mūsų Kelio" leidinys, Printed by Manz in Dillingen z. D. 1946. Virš., 162 p. 143x208 mm. RM 5.00. 356

A. Herlitas. Anglų kalbos vadovėlis. IV-ai ir V-ai gimnazijos klasėms. Antra laida. Vadovėlis paruoštas pagal naująją švietimo Min-jos 1936 m. nustatytą reformuotos gimnazijos programą. Dillingen-Donau, "Mūsų Kelio" leidinys, Printed by Manz in Dillingen z. D. 1946. Virš., 162 p. 143x206 mm. RM 7.00. 357

A. Herlitas. Anglų kalbos vadovėlis. IV-ai ir V-ai gimnazijos klasėms. Trečia laida. Vadovėlis paruoštas pagal naująją švietimo Min-sterijos 1936 m. nustatytą reformuotos gimnazijos programą. Dillingen-Donau, "Mūsų Kelio" leidinys, Printed by Manz. 1948. Virš., 162 p. 140x210 mm. DM 4.00. 358

"-" Anglų kalbos vadovėlis I ir II dalis. Seedorf, rotat. 1945. Aprašė Mūsų Viltis 46/21-22, 9. 359

"-" Anglų kalbos vadovėlis. The Lithuanian book of English. Muenchen, I-ji lietuvių stovykla, rotat. 1945. Virš., 70, 56 p. 210-295 mm. RM 10.00. 360

Kalbate jūs angliškai? Reikalingiausi žodžiai ir pasikalbėjimai lietuviškai - angliškai ištarimas. (Vak. Vokietija), sp. (1945). 8 p. 108x204. 361

Kamantauskas, Viktoras, 1899 10 16 - 1951 11 1): Vikt. Kamantauskas. Anglų kalbos gramatika. Weilheim-Teck, "Atžalynas", pavestas L. T. B. Apygardos komiteto Tuebingene, Herman Franz, Buch. und Offsetdruck. 1947. Virš., 120, 8 p. 117x157 mm. 362

"-" Anglų kalbos gramatika aukštesniajai mokyklai. Sudarė V. Kamantauskas 1931 (Hochdorf, Kreis Burglegenfeld), rašoma mašinėle. (1945). 2 nmm., 129, 6 nmm. lapų, sp. vien. p. 150x212 mm. 363

Kukanauza, Juozas (1922 2 1 -): J. Kukanauza. English grammar for Lithuanians. Anglų kalbos gramatika lietuviams. Celle, Aukštesnioji Lietuvių Prekybos Mokykla, sp. npž. 1946. Virš., 192 p. 148-210 mm. 1500 egz. RM 20.00. 364

"-" English Grammar for Lithuanians. Anglų Kalbos Gramatika lietuviams. Antroji laida. Augsburg, Schroff-Druck. 1948. Virš., 192 p. 146x206 mm (DM 8.00). Pastaba: viršelyje - J. Kukanauza. English grammar for Lithuanians. Anglų

9 - NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL. - SATURDAY, DECEMBER 12, 1959

kalbos gramatika lietuviams Celle, Aukštesnioji Lietuvių Prekybos Mokykla, 1946 m. 365

Lietuviškai angliškų pasikalbėjimų knygelė (Vak. Vokietija), sp. npž. (1946). Virš., 16 p. 150x210 mm (RM 1.80). 366

Minkūnas, V.: V. Minkūnas Anglų kalbos skaitymai pradedantiems (su žodynėliu). An English Reader for Lithuanian Beginners (with Vocabulary). Anglišką tarimą ir žodynėlį žiūrėjo O. Saulaitienė anglų kalbos mokytoja. "Tinka vartoti lietuvių gimnazijose". Šviet. Vald. Knygų Leidimo Komisijos protokolas Nr. 30. (Vak. Vokietija), Sudavija, Dr. Karl Hoehn spaustuvė, Ulme. 1948. Virš., 184 p. 145x208 mm. 367

Palengvėl išmoksim angliškai. Nuo Adomo ir Jevos. Adam and Eve. Detmold, Aitvaras, Buchdruckerei und Verlag H. Boesmann (1945). Virš., 31, 1 nmm. p. 104x145 mm. RM. 1.25. 368

Palengvėl išmoksim angliškai. Smithų šeima. The family Smith. Detmold, Aitvaras, Buchdruckerei und Verlag H. Boesmann (1945). Virš., 24 p. 105x146 mm. RM 1.25. 369

Slavėnas, J.: American Songs. Amerikos liaudies dainos su žodynėliu ir komentarais. Hoehdorf, Kreis Burglengenfeld, raš. mašin. 1945. 52 p. Aprašė autorius (laiške). 370

"-" Truputis medžiagos anglų kalbos mokymuisi. I dalis. Skaitymai, kasdieninio gyvenimo išsireikškimai, žodynėlis. Hoehdorf, Kreis Burglengenfeld, raš. maš. 1945. 16 p. Aprašė autorius (laiške). 371

"-" Truputis medžiagos anglų k. mokymuisi. II d. Straipsneliai iš kasdieninio gyvenimo ir periodinės spaudos su žodynėliu. Hoehdorf, Kreis Burglengenfeld, raš. maš. 1945. 146 p. Aprašė autorius (laiške). 372

"-" Truputis medžiagos anglų k. mokymuisi. III d. Straipsniai su žodynėliu. Hoehdorf, Kreis Burglengenfeld, raš. maš. 1945. 145 p. Aprašė autorius (laiške). 373

"-" Truputis medžiagos anglų kalbos mokymuisi. IV d. Hoehdorf, Kreis Burglengenfeld, raš. maš. 1945. 110 p. Aprašė autorius (laiške). 374

Speak English. Kalbėkim angliškai. Gramatika - Pasikalbėjimai. Žodynėlis. Redagavo: Dr. Fabijus. Antras pataisytas leidinys. Anglų kalbos tekstą patikrino St. Semėnienė, Hanau lietuvių gimnazijos mokytoja. Darmstadt, Leo-Pra-Vyto leidinys, C. F. Winter'io sp. 1945. Virš., 48 p. 122x165 mm. RM 1.50. 375

Walker, L.: Dick Whittington. Apsysaka su žodynėliu. Sudarė V. Slavėnas. Hoehdorf, Kreis Burglengenfeld, maš. 1945. 54 p. Apr. J. Slavėnas (laiške). 376

(Walker, L.): Anglų kalbos skaitymo knyga. Dick Whittington. Spaudai parengė M. Mykolaitytė ir J. Slavėnas. Priedas: Žodynėlis su ištarimu. Gunzenhausen, Pr. Fabius-Verlag, Buchdruckerei J. Riedel. 1946. Virš., 24, 24 p. 122x180 mm. RM 2.00. 377

Žodynai - Dictionnaires - Dictionaries

B. S.: Angliškai-Lietuviškas žodynėlis. English - Lithuanian Dictionary. Bologna (Italija), išleido Tarptautinė Leidykla B-vė "Lux", leidinio Nr. 1, Soc. Tip. Ed. Bolognese. 1946. Virš., 176 p. 65x120 mm. 100 lirų. 378

Beržinskas, Juozas ir kiti: J. Beržinskas, J(onas) Beržinskas, V. Minkūnas. English-Lithuanian-German Dictionary. Angliškai-lietuviškas-vokiškas žodynas. English-litauisches-deutsches Woerterbuch. Part. Dalis. Teil I. A-L. Rosenheim-Muenchen, Leidėjai Juozas ir Jonas Beržinskai, sp. npž. 1946. Kieti virš., XL, 476, 2 nmm. p. 106x150 mm. Rec.: Juškaitis, J. Mūsų Kelias 47/47, 5, 7 ir 47/49, 6; Pėteraitis, V. Žiburiai 46/47, 11-12. 379

379

"-" English-Lithuanian-German Dictionary. Angliškai - lietuviškas-vokiškas žodynas. English-litauisches-deutsches Woerterbuch. Part. Dalis. Teil II. M-Z. Rosenheim-Muenchen, Leidėjai: Juozas ir Jonas Beržinskai, Druck: Oberbayerisches Volksblatt, Rosenheim. 1946 (išleista 1947). Virš., 6 nmm., 705, 1 nmm. p. 110x155 mm. 380

Grabauskas, S. ir J.: Lietuviškai angliškas žodynėlis. Kempten, išleido S. ir J. S., rotat. 1945. VI. 17. Virš., 2 nmm., 28, 1 nmm. p. 210x298 mm. Viršelis: dail. Stp. Makarevičius. 381

Herlitas, A. (mirė 1945): A. Herlitas. Angliškai-lietuviškas žodynas (English-Lithuanian Dictionary). Klaipėda, "Ryto" sp. 1931 (Perspausdinta - Muenchen), Authorized by the United Nations Relief and Rehabilitation Administration, sp. npž. (1946). Virš., 399, 1 nmm. p. 103x146 mm. 382

J. Ž. ir B. K.: Trumpas angliškai - lietuviškas žodynas. English-Lithuanian Dictionary. Detmold, Druck: Hermann Boesmann. (1945). Virš., 191, 1 nmm. p. 100x147 mm. RM 15.00. 383

Kutorgaitė, E.: Lietuviškai-prancūziškas-angliškas žodynas (su anglų kalbos tarimu) Žodyną redagavo ir korektūrą taisė E. Kutorgaitė. Tuebingen, išleido Antanas Urbonas, H. Laupp jr. sp. 1946. Virš., 179, 5 nmm. p. 100x143 mm. RM. 6.00. Rec.: Januškevičius, J. dr. Tėviškės Garsas 46/52, 5. 384

Lietuviškai-angliškas žodynas. I sąsiuvinis. Oldenburg. 1946. Apr. Laisvės Varpas 46/5, 5. 385

Peteraitis, Vilijus: Vilijus Peteraitis. Lietuviškai angliškas žodynas. Lithuanian-English Dictionary. Muenchen, išleido Mečys Sutkevičius, Georg Wagner spaustuvė, Noerdlingen (Bay. 1948. Kieti virš., XV, 1 nmm., 579, 1 nmm. p. DM 22.30. Rec.: A. Lietuvių Žodis 49/14, 3; A. T. Žiburiai 49/29, 4; Saulaitienė, O. Žiburiai 49/43, 4; V. T. Mintis 49/55, 3. 386

"-" Vilijus Peteraitis. Mažasis lietuviškai angliškas žodynas. Muenchen, išleido Mečys Sutkevičius, sp. 1949. Virš., 418 p. 105-145 mm. 387

R. A.: Lietuviškai-angliškas žodynėlis. Paruošė: R. A. Hanau, rotat., viršelis - spaustuvėje. 1945. Virš., 1 nmm., 25 p. 211x293 mm. 388

Slavėnas, J.: Anglų-lietuvių kalbos žodynėlis. Hoehdorf, Kreis Burglengenfeld, maš. 1945. 92 p. 16 egz. Apr. autorius (laiške). 389

"-" Anglų-lietuvių kalbos žodynas. A-F. Hoehdorf, Kreis Burglengenfeld, maš. 1945. 391 p. Apr. autorius (laiške). 390

3000 English words for Lithuanians. 3000 angliškų žodžių lietuviams. Kirchheim - Teck, išleido Liet. S-gos skyrius, Buchdruckerei Fr. Stroh, Backnang. 1946. Virš., 64 p. 112x145 mm. RM 2.00. 391

430 Vokiečių kalba - Allemand - German

Černiauskas, Ed.: Leseehungen mit Woerter-Verzeichnis der deutschen Sprache fuer die hoehere lit. Handels-Schule. Hoeherer Kursus. Deutschland (Groeven), "Zibinto" Aukštesn. Prekybos Mokykla, rotat. 1946. Virš., 122 p. 210-290 mm. 60 egz. (neparduodama, tik mokiniams). Apr. iš m-los rašto. 392

Paškevičius, J.: J. Paškevičius, Miuncheno Lietuvių Gimnazijos vokiečių kalbos mokytojas. Vokiečių kalbos gramatika. Deutsche Schulgrammatik. Muenchenas, Knygų Leidykla "Sudavija", Muelberg'o sp. Augsburg. 1946. Virš., 191, 1 nmm. p. 147x200 mm. 4000 egz. RM 8.00. Pastaba: viršelyje - Rekomenduotinas vadovėlis lietuvių gimnazijoms ir progimnazijoms. Ig. Malinauskas, Lietuvių švietimo įgaliotinis. 1946. 8. 19. Rec.: Rimtenis, A. Tremtinių Mokykla 46/5-6, 118-121. 393

"-" Vokiečių kalbos vadovėlis mokyklai ir pačiam mokytiui pagal įvairius autorius paruošė ir papildė (Tęsinys 10-am psl.)

(Atkelta iš 9-to psl.)

Moytojas J. Paškevičius. *Lehrbuch der deutschen Sprache*. Fuer Schul- und Selbstunterricht Muenchenas, Edited in Gunzenhausen Br. V. A. P. Sulaitis, Lithuanian Books Editors, Druck.: Auer, Donauwoerth. 1947. Virš., 176 p. 155×225 mm. 1000 egz. RM 12.00. Rec.: J. T. Mūsų Kelias 47/25, 5; — Žiburiai 47/30, 11. 394

Šešplaukis, Alfonsas (1909 9 10 —): Alf. Šešplaukis. *Vokiečių kalbos skaitymai*. Weilheim-Teck, "Atžalynas", spaudė H. Franz, Buch- und Offsetdruck. 1947. Virš., 232 p. 147×208 mm. RM 8.00. Rec.: J. T. Mūsų Kelias 47/25, 5; V. P. Žiburiai 47/26, 10. 395

— Alf. Šešplaukis. *Vokiečių kalbos skaitymai* pirmai ir antrai gimnazijų klasei. Deutsche Lesebuch fuer erste und zweite Klasse der litauischen Gymnasien. (Vak. Vokietija), Sudavija, Dr. K. Hoehn KG. sp. Ulme. 4. 1948. Virš., 75, 5 nmm. p. 150×208 mm. 1000 egz. 396

Žodynai — Dictionnaires — Dictionaries

Gailius, Victoras (1893 8 27 — 1956 8 7): Viktoras Gailius *Vokiškai-Lietuviškas žodynas*. Deutsch-Litauisches Woerterbuch. Tuebingen, leidykla "Patria", leidinio Nr. 50, spaudė ir įrašo J. F. Schreiber Esslingine. 1948. Kieti virš., XIV, 2 nmm., 1181, 3 nmm. p. 105×150 mm. 5000. egz. DM 20.00. Rec.: J. Š. Mintis 49/58, 3; Skardžius, P. Aidai 49/22, 85—89; Vykintas, S. Mūsų Kelias 48/74, 4. 397

Paškevičius, Juozas: Juozas Paškevičius. *Lietuviškai vokiškas žodynas*. Litauisch-deutsches Woerterbuch. Augsburg, "Sudavijos" (?) (Sudavijos) leidinys, atspausdinta H. Huehlbergerio sp. 1947. Virš., VIII, 734 p. 110×148 mm. 1000 egz. RM 30.00. Rec.: Pėteraitis, V. Žiburiai 47/35, 8; Zanavykas, J. Mintis 47/105, 3. 398

439.7 Svečių kalba — Suedois — Swedish

Skimutis, Andrius teol. kand.: *Trumpa švedų kalbos gramatika*. Stockholm (Švedija), Lietuvių Komitetas (1945). 87 p. Folio. 6 kronos. Aprašė "Svetur" 45/8, 25. 399

440 Francūzų kalba — Francais — French

Dubois, Helene: 3000 žodžių *prancūziškai*. Spaudai paluošė Helene Dubois. Augsburg, spausdino Hieronymus Muehlberger 1946. Virš., 64 p. 143×200 mm. RM 4.00. 400

Kamantauskas, Viktoras (1899 10 16 — 1951 11 1): *Trumpas prancūziškai lietuviškas vadovėlis*. Sudarė Viktoras Kamantauskas. Vilnius - Tuebingen, Leidykla "Patria", Robert Bardenschlager'io spaustuvė Reutlingene. 1946. Kieti virš., 54, 6 nmm. p. 131×188 mm. 3000 egz. RM 4.00. Rec.: M. S. Mintis 47/3, 3. 401

Zemaitienė, Ž.: *Pirmoji prancūzų kalbos knyga*. Premier livre de francals. Kempten, raš. maš. ir sp. rotat. 1946. Virš., 225 mm. 210—295 mm. Apr. A. B. Dienos, Naujlenos 48/212, 20. 402

450 Italų kalba — Italien — Italian

Itališkai - lietuviškas ir lietuviškai - itališkas žodynelis. Torino (Italija), išleido kun. J. Zeliauskas ir grupė lietuvių sp. 1946. Aprašė "Tremtinių Kelias", 35 p. 403

460 Ispanų kalba — Espagnol — Spanish

Andriušis, Pulgis (1907 3 18 —): Pulgis Andriušis. *Ispanų kalbos gramatika*. Pirmoji dalis. Tarnas, kirčiuotas žodynas ir netaisyklingi veiksmažodžiai. Nuertingen, rotat. 1947. 43, 1 nmm. p. 210×300 mm. RM 6.00. Rec.: Kačergimietis, J. Mintis 47/128, 3. 404

Gaučys, Povilas (1901 11 18 —):

P. Gaučys. *Ispanų kalbos vadovėlis*. Hanau, rankraščio teisėmis, rotat. 1947. 222, 2 nmm., 71, 1 nmm. p. 148×209 mm. 120 egz. 405

Gorskis, Valentinas (1908 —): Valentinas Gorskis. *Ispaniškai-lietuviškas žodynas*. Wuerzburg, "Žalgiris", spausdinta Schweinfurter Druckerei und Verlagsanstalt G. n. b. H. 1947. Virš., 184 p. 103×142 mm. Pastaba: 3 p. — Valentinas Gorskis Un diccionario de las lenguas espanola e lituana. 406

— "Ispaniškai lietuviški pasikalbėjimai. Spaudai paruošė Valentinas G-s. Wuerzburg, Leidžia "Žalgiris", spausdinta Schweinfurter Druckerei und Verlagsanstalt G. m. b. H. 1947. Virš., 66, 6 nmm. p. 77×105 mm. RM 4.00. Pastaba: viršelyje — Kalbėk ispaniškai. Rec.: G-as, V. Žiburiai 47/47, 3; Gobis, J. Tėviškės Garsas 47/100, 5. 407

Kamantauskas, Viktoras: Viktoras Kamantauskas. *Ispanų kalbos vadovėlis*. Tuebingen, išleido Patria, spaudos darbai: Verlagsdruckerei Conradi & Co., Fellbach. 1947. Virš., 127, 1 nmm. p. 100×142 mm. 4000 egz. RM 5.00. Rec.: Gobis, J. Tėviškės Garsas 48/110, 5. 408

469.0 Portugalų kalba — Portugais — Portuguese

Selema, K. J.: K. J. Selema. *Lietuviškas Brazilijai. Trumpi pasikalbėjimai ir būtiniausi žodžiai*. (Vak. Vokietija), Lithuania, rankraščio teisėmis, sp. npž. 1947 m. rugsėjis. Virš., 48 p. 105×144 mm. 350 egz. 409

471 Lotynų kalba — Latin — Latin Leonas, Leonavičius, Paulius (1916 10 11 —): Paulius Leonas Leonavičius. *Lotyniškai - lietuviškas žodynas*. (Apie 6300 žodžių). Oldenburgas, Lietuvių gimnazijos Oldenburge leidinys, rotat., viršelis — spaustuvėje. Virš., 160 p. 210×142 mm. 230 egz. RM 15.00. 410

— "Lotynų autorių ištraukos. Paruošė Paulius Leonas. Oldenburgas, Lietuvių gimnazijos Oldenburge leidinys, rotat. 1946. 24 p. 192×265 mm. 411

— "Paulius Leonas. *Lotynų kalbos pratimai I dalis*. Oldenburg, Lietuvių gimnazijos Oldenburge leidinys, rotat., viršelis — spaustuvėje. 1946. Virš., 57, 1 nmm. p. 207×145 mm. 412

— "Paulius Leonas - Leonavičius. *Trumpa lotynų kalbos gramatika*. Oldenburgas, Lietuvių gimnazijos Oldenburge leidinys, rotat., viršelis — spaustuvėje. 1946. Virš., 48 p. 206×141 mm. 413

— "Paulius Leonas — Leonavičius. *Trumpa lotynų kalbos sintaksė su pratimais (II d.)*. Oldenburgas, Lietuvių gimnazijos Oldenburge leidinys, rotat., viršelis — spaustuvėje. 1946. Virš., 52 p. 205×140 mm. 414

Račkauskas, J.: *Lotynų kalbos vadovėlis gramatika ir skaitymai*. Rekomenduojamas vadovėliu lietuvių gimnazijoms. Lietuvių švietimo įgaliotinis. 1946. 8. 19. Scheifeldas, atspausdinta Haas & Co. spaustuvėje Augsburg, Pr. Šulaičio leidinys. 1946. Virš., 87, 1 nmm. p. 148×209 mm. RM 5.00. 415

Rukša, A. asso. prof. Dr.: *De Catulli carmine LI eiusque exemplari Graeco*. (Hamburg, Contributions of Baltic University No. 10. 1046), sp. npž. 1946. 20 nmm. p. 145×205 mm. Pastaba: be antrašt. p. 416

Zdanavičius, Bronius (1907 12 15 —): Kun. B. Zdanavičius. *Lotynų kalbos gramatika*. Lahde, sp. npž. 1946. Virš., 37, 3 nmm. p. 150×210 mm. 417

— "Lotynų kalbos skaitymai. Paruošė: Kun. B. Zdanavičius. Lahde, sp. npž. (1946). Virš., 57, 1 nmm. p. 149×210 mm. 418

— "Kun. B. Zdanavičius. *Lotynų - lietuvių kalbos žodynas*. Lahde, sp. npž. Lietuviškos knygos 400 metų sukaktis MDXLVII — MCMXLVII Soli Deo gloria. Virš., 85, 1 nmm. p. 150×209 mm. 419

(for USA 491.7/9)

880 Baltų ir slavų kalbos — Balto-slave — Baltic and Slavic

Arumaa, Peeter (1900 —): *Sur l'Histoire des adjectives en -u en balto-slave*. Lund (Švedija), (atspaudas iš) Arsbok 1948—1949, Slaviska Institutet vid Lunds Universitet, sp. 1949. 80 p. Apr.: Aidai 52/4, 186. Rec.: Ls., J. Aidai 52/4, 186. 420

488.2 (for USO 491.92) Lietuvių

kalba — Lithuanien — Lithuanian Ambraska, J. ir Zobarskas, Stepas (1911 1 17 —): J. Ambraska ir Stp. Zobarskas. *Aušrelė*. Skaitymėliai II-jam prad. mokyklos skyriui. II dalis. Paveikslus piešė Danutė ir Petras Tarabildai. Kaunas, Sakalas, "Raidės" sp. 1939 (perspausdinta — Muenchen, sp. npž. 1946). Virš., 192 p., iliustr. 147×205 mm. 421

— "J. Ambraska ir Stp. Zobarskas. *Aušrelė III dalis*. Lietuvių kalbos skaitymai III-čiam pradinės mokyklos skyriui. Tuebingen, Lietuvių Sąjungos leidinys, spaustuvė H. Laupp jr. 1945. Virš. 161 7 nmm. p. 151×206 mm. 2600 egz. RM 3.50. 422

Ambraska, J. ir Žiugžda, J.: *Lietuvių kalbos gramatika I dalis*. Fonetika ir morfologija. Stuttgart, spaudė L. Raiber sp. 1946. Virš., 181, 3 nmm. p. 143—204 mm. 3500 egz. RM 5.00. 423

Ambrazevičius, Juozas (1903 12 9 —), Skrupskelienė, A., Vaičiulaitis, Antanas (1906 6 23 —): J. Ambrazevičius, A. Skrupskelienė, A. Vaičiulaitis. *Naujieji skaitymai. I klasei. II pataisytas leidimas šviet. m-jos Knygų Tikrinimo Komisijos aprobuota. Protokolo Nr. 607. Muenchen, printed by Joh. Roth sel. Ww. (1946). Virš., 238, 2 nmm. p., iliustr. 150×210 mm. 424*

Augstkalns, Alvis (1907—1944): Alvis Augstkalns. *Leisu valodas elementi. 3. iesp. Trimada, Vak. Vokietija, Latviešu Lietuvišu Vienības izdevums. 1947. 36 p. Aprašė "East European Accessions Index" 59/2, 49. Pastaba: buv. Latvijos un-to lietuvių kalbos lektoriaus kūrinyas, I leidimas Rygoje 1936 m. 425*

— "Lietuvių kalbos elementai. 3. laida. Hannover, Leidykla "Latvikaš Vards" (1948), 36 p. Aprašė: "Aistia" 49/4, 4. 426

Barzdukas, Stasys (1906 4 23 —): St. Barzdukas. *Lietuvių kalbos gramatika*. Fonetika ir morfologija. Muenchenas, "Aidų" leidinys, rotat., viršelis — spaustuvėje. 1946. Virš., 73, 3 nmm. p. 150×210 mm. RM 5.00. 427

Dambriūnas, Leonardas (1906 5 —): L. Dambriūnas. *Lietuvių kalbos sintaksė*. Tuebingen, išleido "Tremtiniai", spaudė H. Laupp jr. 1946. Virš., 98, 2 nmm. p. 146×207 mm. 2500 egz. RM 4.50. Rec.: Januškevičius, J. dr. Mūsų Kelias 48/23, 5; Skardžius, P. Tremtinių Mokykla 46/5-6, 109—118. 428

— "L. Dambriūnas. *Lietuvių kalbos sintaksė II-ji laida*. Tuebingen, išleido Patria, spaudos darbai: H. Laupp jr. sp. 1947. Virš., 99, 1 nmm. 148×203 mm. 1000 egz. RM 7.00. 429

Durys - Durickis, Mykolas (1887 8 19 — 1933 2 1): Durys. *Kalbos mokslo pagrindai* (sutrumpinta). Atspausda iš to pat pavadinimo knygos, išleistos 1929 m. neprikl. Lietuvoje). Meerbeck, išleido Meerbecko Lietuvių Gimnazija, rotat. 1946. Virš., 42 p. 210×300 mm. Aprašė: Pr. Enskaitis. 430

Fraenkel, Ernst (1881 10 16 —1957 10 2): *Sprachliche, besonders syntaktische Untersuchung des kalvinistischen litauischen Katechismus des Malcher Pietkiewicz von 1958*. Goetingen, Vandenhoeck & Ruprecht. 1947. 140 p. 8°. Pastaba: Ergaenzungshefte zur Zeitschrift fuer vergleichende Sprachforschung auf dem Gebiet der indogermani-

schen Sprachen. Nr. 14. Aprašė: "Bibliographie der Dtsch. Bibliothek" 48/1, Nr. 182. 431

Gerutis, Rūtelė. *Skaitymai, gamta ir tėvynės mokslas. III-jam pradžios mokyklos skyriui*. (Vak. Vokietija, Britų okupacinė zona), sp. npž. (1949). Atspausda iš "Dirvos" mendovės leidinio Kaune-Marijampolėje, 193 m. Virš., 392 p. 140×215 mm. Aprašė: Br. Kvilklys. 432

Kaplanas, Jokūbas (a. 1900 —) ir Dambrauskas, Leonardas (1906 2 5 —): J. Kaplanas ir L. Dambrauskas. *Lietuvių kalbos gramatika*. IV-ji dalis. VI-jam pradinės mokyklos skyriui. Sintaksė. Kaunas, 1938 m. (Perspausdinta Vak. Vokietijoje, sp. npž. 1947). Virš., 80 p. 142×208 mm. 1500 egz. 433

(Lietuvių tarmių žemėlapis). (Greven), litogr. npž. (194). 1 lapas, 300×257 mm. 434

Lietuvos balsai. Vaikams skaitymo knygelė. Wiesbaden, leidėjas Giedraitis, rotat. 1945. 120 p. 200 egz. Apr. Lietuvis 45/4, 4; Lietuvių žinios 45/5, 16; Žiburiai 45/9, 2. 435

Malinauskas, Ignas (1900 2 14 —) ir Talmantas, Jurgis (1894—1955): Ig. Malinauskas ir J. Talmantas. *Lietuvių kalbos gramatika pratimais*. Ketvirtajam pradinės mokyklos skyriui. IV-tas pataisytas leidimas. Lietuvos Valstybinė Leidykla, sp. npž. 1941. (Perspausdinta — Muenchen, UNRRA, sp. npž. 1946). Virš., 132 p., iliustr. 145×202 mm. 436

— "Ig. Malinauskas ir J. Talmantas. *Lietuvių kalbos gramatika pratimais* penktajam pradinės mokyklos skyriui. V-tas pataisytas leidimas. 1941 Lietuvos Valstybinė Leidykla (Perspausdinta Vak. Vokietijoje, sp. npž. 1947). Virš., 95, 1 nmm. p. 143×207 mm. 437

Pradžios mokyklų skaitymų vadovėlis. Lehrte (bei Hannover), Lietuvių stovykla. 1945. Aprašė Mūsų Kelias 45/9, 2. 438

Pradžios mokyklos vadovėlis. Tuebingen (1945). Aprašė: Žibintas 46/1, 8. 439

Razminas, Pranas. *Lietuvių kalbos sintaksė*. Wiesbaden, rotat. 1945. 8 p. Aprašė: Žibintas 46/1, 6. 440

— "Pranas Razminas. *Lietuvių kalbos sintaksė*. Pavyzdžiai paimiti iš tremtinių gyvenimo Rankraščio teisėmis. Wiesbaden, DP Camp, autoriaus leidinys, rotat. 1946. IX. Virš., 2 nmm., 22 p. 210×200 mm. 450 egz. 441

Salys, Antanas (1902 7 21 —): Prof. Dr. Antanas Salys. *Lietuvių kalbos tarmės*. Su tarmių žemėlapiu. Vytauto Didžiojo Universitete skaityto kurso santrauka. Pataisytas ir papildytas leidimas. Tuebingenas, rotat. 1946 (išl. 1947). Virš., III, 67 lapai, sp. vien. pus. 202×236 mm. Pastaba: viršelio 4 p. Lithuanian dialects by Prof. Dr. A. Salys Published in rights of manuscript Tuebingen 1946. 442

— "Tarmių žemėlapis. Sudarė A. Salys. Meerbeck, Meerbecko lietuvių gimnazijos leidinys, fotogr. būdu. 1946. 1 lapas. 260×300 mm. 230 egz. Aprašė: Pr. Enskaitis. 443

Skaitymai pradinei mokyklai. Tuebingen. 1945. Aprašė: Žiburiai 45/10, 7. 444

Skaitymo knygelės. Hanau. 1945. Aprašė Žibintas 46/1, 8. 445

Tėviškės aidas. II skyriui. Hanau, Lietuvių pradžios mokykla, rotat., viršelis — spaustuvėje. 1945. Virš., 27, 1 nmm. lap. (sp. vien. pus.). 146×207 mm. 446

— "III skyriui. Hanau, Lietuvių pradžios mokykla, rotat., virš., — spaustuvėje. 1945. Virš., 1 nmm., 27 p. 145×207 mm. 447

— "IV skyriui. Hanau, išleido Lietuvių pradžios mokykla, rotat., virš. — spaustuvėje. 1945. Virš., 32 p. 149×210 mm. 448

(Bus daugiau)

(Tęsinys iš 8-to pusl.)

Tatai neabejotinai įrodo, kad čia autoriumi rūpėjo ne atfentiškai pavaizduoti kampininko šeimą, šiltinės ištiktą, o šią baisią ligą panaudoti Lietuvos ūkininko naikinimo ir kolehozinimo pateisinimui. Čia buvo paranku ir tikslu kondensuoti paryškinti tiksliai šiltinė sergančią kampininko šeimos motiną. Tatai ir atlikta atitinkamai sugrefinant su nužmoginamuoju kulkaku ūkininku Tekoniu.

— Ir tylu pasidarė trobelėje, tik buvo girdėti, kaip spragsėdama dega grabnyčia. Ir staiga šioj tyloj žaloji pokštelėjo iš priemenės rugais duris ir ėmė šaukti:

— Mū-ū-ū!..

— Matut, nemirk! — staiga sukliko Marė. — Motinyte, geriausia, nemirk! Matut, būk gyva, mamulyte, nemirk!

Čia ir Levukas prislinko artyn. Žiūrėjo, žiūrėjo į motiną priekaištingai ir net piktai.

— Tu, mama, neštukavok... — supukšėjo jis. — Pradėjoni paskutinį bulvių maišelį, tai ką valgysim, kai tu numirsi?

— Motut, būk gyva!.. Motinyte, gražiausia, nemirk!..

— Kalbėkit poteriūs, kad visi velniai kur jus griebtų — sugriaudėjo (tėvas). Prie dievo šaukitės, prie jo motinos, prie Jėzaus Kristaus... prie visų, kas tik ten dar yra danguje! Prašykite, kad neatimtų mūsų motinėles!.. Tegu nukelia jai mirtį vėliau, sakykite, paskui ji numirs... Paskui, paskui, paskui... Melskitės!

O priemenėj vis labiau plėšėsi ant saito žaloji, daužė ragais duris ir vis garsiau šaukė: — Mū-ū-ū!.. Mū-ū-ū!.. Vienas tik Alaušas pasiliko prie durų kaip stovėjęs. Suėmė dešine ranka sau smakrą ir žiūrėjo į visus, netardamas nė žodžio.

Tai šitoks turėtų būti mirštančios kampininkės vaizdas pagal sovietinį literatūrinį realizmą. Tegu ji jau ne tikrai krikščioniškasis, bet ir pagoniškieji dievai griežia.

O dėdė Alaušas, suėmęs dešine ranka sau smakrą į visus žiūrėjo, netardamas žodžio. Kas gi būtų tasai geradaris Alaušas? "Novelėje tiksliai tiek tepasakyta, kad jisai kampininko kaimynas, na, ir jei žodį taria, tai taip, kaip sovietinės propagandos išminčius.

— Gal duos dievas... — sušnabzdėjo tėvas.

— Ką būsima naktis pasakys — atsiliepė Alaušas.

"Brakštelėjo durys, įėjo mūsų geraširdis kaimynas Tekonis. Didelis kaip visada, įsikandęs savo amžinąjį rugio šiaudą, begaliniai švelnia šypseną veide. Pastovėjo prie slenkstėio".

— Ar jau taip pablogo ligonė? — pratarė.

— Pagerėjo! — šturksėnai atkirto jam Alaušas. — Nuo tavo geros širdies visi nebežinom, kaip besidžiaugti. Pasidžiauk ir tu, — pamėjo ranka mūsų

pusėn, — matai, kokie smagūs visi!

— Tee, tee, tee... — supliaušėjo Tekonis liežuviu į gomurį.

— O aš einu ir nenutuokiu nieko. O dar sakau, gal tėvokas prie žabarų ateitum? Poligos labai sveika grynai ore kirviu pamajuot... plaučiai atsitašo... —

— O tu, Tekoni, matyt, taip ir numirsi akių neafidareš, — pasakė Alaušas. — Žmogus grabnyčia smilko, o tu su savo žabarais!..

— O ko tu rėki? — atlaidžiai nusišypojo Tekonis. — Aš ir nėjęs būčiau, kad ne tie žabarai. Privežė, prikurbino jų visus pašalius ir dar veža... Abu mano bernaį vėl miškan iškydo. Prapult žmogus gali tarp nekapotų žabarų!

— Erodas tu, ne žmogus, —

teik tepasakė Alaušas.

— Ko tu užsipuoli mane? — vis taip pat šypsojosi Tekonis.

— Ir ko tau kliūva mano žabarai? Aš gi tai jūsų nekabinu. Susirgote šiltine, sirkit sau į sveikatą šiltine, man sienų negaila, iš trobelės nevarau. Kitas imtų ir išvarytų, o aš nevarau: sirkit sau į sveikatą šiltine, tik atiduokit man už sienas... —

Alaušo pakartotino patarimo paklausęs, kampininkas nusistato netekti žalutės, kad motinai pagydyti parsigabentų daktarą.

Besiruošiančiam išvesti iš trobos žalutę, tėvui priešinasi jaunesnysis sūnūs Levukas:

— Nevesk žalutės... —

(Bus daugiau)

VERTIMAI • PILIETYBĖ • LAIŠKAI

SLOAN'S DEPARTMENT STORE
Pilnas pasirinkimas vyriškų, moteriškų ir vaikams rūbų, duoda visai šeimai galimybę gražiai pasipuosti už žemiausias kainas. Kalbam lietuviškai
7042 SO. WESTERN AVE.
Phone: PROSPECT 8-9210

WILLIAM P. LAUX
MUSIC STUDIO

4417 No. Melvina Ave.
Kildare 5-3015, Ext. N

- Accordion
- Brass
- Organ
- Piano
- Reed
- Voice
- Violin

ALL INSTRUMENTS TAUGHT
A Faculty of Artist Teachers
Register now for the Fall Term.

Nauja mostis ir valetės atnaujina
viltį kenčiantiems nuo

Arthritis - Rheumatism

Ši nauja kombinacija, AMERPOL skubiai palengvina saharių uždegimo sukeltą skausmą, paraudimą ir sumaištinę skaudančių raiščių sutinimą, kuri sukelti artritis ir reumatizmas. Mostis, 98c. Tabletes \$3.50 pas jus vaistinėje.

Siuntiniai į Lietuvą

Patarnavimas nuo \$5 iki \$9.50.

Overseas Cargo Co.

514 W. Pershing Rd. (39th St.)
CHICAGO, ILLINOIS
Tel.: OA 4-9079
Vedėjas P. NEDZINSKAS

CHICAGO SVARIAUSIAS IR
MODERNISKAUSIAS DARŽAS
BUČODARŽAS
WILLOW WEST INN
AND PICNIC GROVE
83rd and Willow Springs Road
WILLOW SPRINGS, ILL.

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Leidimai — Pilna apdrauda
ZEMA KAINA
R. ŠERENAS
2047 W. 67th Pl. Walbrook 5-8063

STANKUS
Construction Co.

Atlieka statybos planavimo darbus gyvenamųjų ir prekybos pastatų.

Jūsų pasirinkimui turime virš 300 standartinių projektų.
Ofisо ir namų telefonas:
PROSPECT 8-2013
7403 So. Western Ave.
CHICAGO 36, ILL.

GRADINSKAS

1900 METŲ TV APARATAI
išimokėtina. — Priimam senus.
RADJAI, FONOGRAFAI,
VOKIŠKI APARATAI
PARDAVIMAS IR TAI SYMAS.
J. G. Television Co., 2512 W. 47 St.
FRONTIER 6-1998
Atdara kasdien. Sekmad. uždaryta.

SOPHIE BARCUS

RADIJO VALANDA

Visi programai iš WOPA,
1490 kil. AM 102-7 FM

Kasdien! nuo pirmadienio iki penktadienio 10—11 val. ryto

Šeštadienį ir sekmadienį
nuo 8:30 iki 9:30 v. ryto
VAKARUSKOS: pirmad. 7 val. v.

Tel.: HENlock 4-2413

7159 S. MAPLEWOOD AVE.
Chicago 29, Illinois

IT — NAUJIENOS, CHICAGO 8, ILL.
SATURDAY, DECEMBER 12, 1959

Looking for a Gift
that's NEW, different
and inexpensive?

It's 100 tools in 1

Any man, any home will welcome this remarkable tool as the "gift of a lifetime." Ideal for all types of repairs, maintenance and production. Does the work of over 100 tools. Has 10 to 1 gear ratio that gives 1-ton gripping power—split second size adjustment—automatic lock grip and exclusive parallel jaws. Replaces complete sets of socket, open and end pipe wrenches. Is perfect ratchet, monkey adjustable, internal-external and expandable wrench. Also powerful pliers, wire cutter, screw driver, bar pryer, portable vice, clamp and wrench vice. Precision made with drop forge parts, machined working surfaces. This is truly the most remarkable tool ever invented.

8 1/2" Replinis atsuktuvas
Ivairi apimtis \$698
Standartinis 8 1/2"

Ivairių atsuktuvų rinkinys \$998

Jūs galite nusipirkti Replinį atsuktuvą pritaikomą įvairioms apimtims už \$6.98 arba Replinių atsuktuvų rinkinį pritaikomą įvairioms apimtims ir įvairiems tikslams, vieniems sukintėti iš vidaus ir iš lauko. Pilnas rinkinys \$9.98. Abu dalykai ipakuoti dėžėse, tinkami dovanom.

AMERICAN SPECIALTY CO.
4617 No. Ravenswood Avenue
Dept. AF Chicago 40, Ill.

Home Owners . . .

CASH TO PAY YOUR BILLS

Do your installment bills total over \$100.00 per month? We could improve and consolidate for you. We could reduce your payments 50%.

LOW BANK RATES

Mail Coupon Now, for Quick, Confidential Service, or Call

Central 6-5555

PAY ALL YOUR BILLS IN JUST ONE CONVENIENT MONTHLY PAYMENT

TO THE PARKER CO.,
30 West Washington, Suite 940
Chicago 2, Illinois

SEND INFORMATION TO:

Name .....

Address .....

City .....

Telephone .....

Spaudos naujienos

— Antanas Rukuiža parašė miškininko Povilo Matulionio biografiją, o Lietuvos Profesorių Draugija Amerikoje praėitą savaitę ją išleido. Tai 82 puslapių retomis fotografijomis iliustruotas darbas. Knygelėje pažymėta, kad ji išėjusi 1960 metais, tačiau josios administratoriai knygą platina gruodžio pradžioje. P. Matulionis gimė 1860 metais Kupiškėje, Dvinsko realinę gimnaziją baigė 1880 metais, o vėliau įstojo į Petrapilio Miškų Institutą ir jį sėkmingai baigė. Lietuvoje ilgus metus Matulionis buvo vyriausias miškų tvarkytojas, o vėliau buvo Dotnuvos Akademijos profesorius. Rašė straipsnius miškų, žuvininkystės, žolynų ir dirvožemio klausimais. P. Matulionis mirė 1932 m. kovo 15 dieną.

— A. Matulaitis, finansų ministerijos kontrolierius, "Tiesoje" išmėtinėja Liudvinavo apylinkės komunistų planuotojams už nepaprastai didelio malūno pastatymą. Pasirodo, kad Liudvinavo apylinkėje malūnas didelis, bet nėra ko malti. Savo laiku derlingos apylinkės žemė neduoda laukto derliaus, malūnas ištisomis savaitėmis stovi tuščias.

— Smulkus korespondentas J. Kauneckis buvo įpareigotas "Tiesoje" paminėti Wuerzburge išleistą Max Zameitalo knygą "Klaipėdos krašto bibliografija". Minėtoje knygoje suregistruota 2,395 spausdiniai apie Klaipėdos kraštą. Kauneckis labai nepatenkintas, kad Zameitatis, minėdamas D. Monstavičiaus dizertaciją, tinkamai jos neįvertinęs. Aiškėja, kad Klaipėdos krašto vokiečiai Oldenburge anksčiau kartą į mėnesį leido "Memeler Dampfboot", o dabar jis išei-na kas dvi savaites.

— Juozas Žiugžda "Tiesoje" parašė ilgą straipsnį apie rusų teikiamą pagalbą lietuviams (fašistinės valdžios nuvertimą, Vilniaus atidavimą, etc.), bet nei vienu žodžiu neužsimena apie sovietų valdžios grobimus pirmos ir antros okupacijos metais. Žiugžda žino geriau negu bet kuris kitas rusų valdininkas, kiek ru-

sai išvežė iš Lietuvos žmonių, aukso ir kitokio turto.

— Maskvos Lomonosovo universitetą baigęs M. Novickis dirba Vilniuje, o Timiriazevo akademiją baigęs R. Grigas dirba širvintų srityje esančiame Bartuškių kolchoze.

— M. Šaltenis, vaislybės statybos komiteto inžinierius, pataria lietuviams statyti namus iš molio. Jis tvirtina, kad moliniai namai gali išstovėti išti-są šimtą metų, jeigu gerai prižiūrimi. Molines sienas jis pataria daryti bent 50 centimetrų storio, kad žiemos metu nebūtų šalta. Lietuvoje plytų nėra, nėra ir medžių namams statyti. Plytų deginimas laikomas labai brangiu dalyku. Mūrinius namus stato tiksliai Lietuvoje stovinčioms sovietų įguloms ir aukštesniems rusų činovnikams.

LITHUANIAN
B A K E R Y
2450 W. 59th Street
Chicago 29, Ill.
Tel. HEMlock 4-7434

Kepa įvairiausius kepsnius ir kaimišką piragą, ruginę normalę ir plikytą kaimišką duoną, kariškių rupią ruginę duoną, kuri mėglama, ypač senesnių žmonių. Priima užsakymus tortams, pyragaičiams ir kitokiems kepiniams įvairiomis iškilmų progomis. Krautuveje gaunami importuoti delikatesai, lietuviškos dešros, kumpiai ir kt. maisto produktai. At-dara nuo 8 ryto iki 6 vak. Uždaryta sekm. ir pirm. Sav. Antanas Kazilionis.

PASIMATYKIT SU STANLEY LITVINU

APIE SAVO NAMO
INSULIACIJOS PROBLEMAS.

Dabar yra lai-
kas tinkamai
įrengti savo
namą vasarai
ir žiemai.

Mes turime išdirbtą reputaciją pilno pasirinkimo A-1 rūšies stako lentų ir namams materioly.

CARR-MOODY LUMBER COMPANY
3039 SO. HALSTED STREET Tel.: VICTORY 2-1272
STANLEY LITVINAS, Mgr. — LIETUVIAI SALESMONAI.

GARSINKITĖS NAUJIENOSE

4711
World Famous
through
Quality

4711
Heimatliche
Geschenke

Eaux de Cologne
Parfums
Geschenkpäckchen
Seifen

Das reichhaltige
Sortiment
geschmackvoller
Geschenkpäckchen
macht Ihnen die
Wahl ja so leicht!

Preis von \$ 1.75
bis \$ 12.00 plus tax.

4711 Erzeugnisse importiert aus Köln am Rhein,
der Heimat der weltberühmten 4711

A 59/827

Švenčių
Linkėjimai
SPECIALUS KALĖDOMS
GELIŲ PARUOŠIMAI
NUO

\$500 ir \$750

Central Florist
2116 CENTRAL ST.

Gėlės visoms progoms.
Tel.: UN 4-8420

EVANSTON, ILL.

SENOJO PASAULIO DOVANOS: Eaux de Cologne kvėpalai. Dovanų pakėteliai. Muilas.
Lengva pasirinkti iš gausybės skoningų dovanų pakėtelii!

Kainos nuo \$1.75 iki \$12 plus taksai.

GAMINIAI, IMPORTUOTI IS KOELNO PRIE REINO,
GARSIOS VISAME PASAULYJE "4711" TEVIŠKĖS